

ŽELEZAR

JESENICE, 15. oktobra 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 41

Proizvodnja v septembru

Kot vsako leto je tudi letos proizvodnja v septembru porasla. Skupno smo napravili 20% več, kot povprečno v zadnjih 8 mesecih. Na prvi pogled bi bilo to zelo razveseljivo, vendar je blagovna proizvodnja v septembru samo za 4% nad letošnjim povprečjem. Realizacija, ki znaša 53,7 milijona novih dinarjev, pa je komaj dober procent nad povprečjem osmih mesecev.

V posameznih proizvodnih delovnih enotah je bilo stanje naslednje:

- Na plavžu je proizvodnja zadovoljiva, prav tako poraba koksa.

- V SM jeklarni je prvič od meseca januarja proizvodnja bistveno porasla, je pa še vedno nekaj pod planom, vendar količinski rezultat popolnoma zadovoljuje.

- Elektro jeklarna je izpolnila plan. Tudi ostali pokazatelji so zadovoljivi. Težave so, ker ni velikih potreb po zelo kvalitetnem jeklu.

- Na bluminu je proizvodnja porasla in se približuje normalnim parametrom. Ker delamo samo na 2 izmeni in v glavnem z dvema pečema, je proizvodnja seveda še vedno pod osnovnim planom. Poseben problem je slab izplen, ki je nastal zaradi prekomernega lunkerja.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Rekordi na transportnem oddelku

Transportni oddelek formira maso osebnih dohodkov na osnovi storitev po tonah. Cenik za opravljeno tono je enoten, ne glede na to, ali je bilo delo opravljeno ročno ali mehanizirano. Čeprav so bili ceniki popravljeni skoraj vsem ekonomskim enotam, ima naša enota še vedno stari cenik, ki velja že od

leta 1961, ko so nam določili maso za osebne dohodke.

Zaradi tega dnevno zasledujemo izpolnjevanje plana in ukrepamo, v kolikor imamo za to pogoje.

Dnevna evidenca nam je pokazala, da smo v tem tednu dosegli res svojevrstne rekorde in sicer:

— dne 5. 10. 1966 smo z

enim motornim dvigalom v osmih urah razložili 12 vagonov starega železa, čeprav smo imeli zaradi prometnega oddelka dve uri zastoja;

— dne 8. 10. 1966 smo z dvema tovornjakoma prepekljali iz valjarne Bela v valjarno 2400 524 ton slabov. Pri tem pa je en tovornjak vozil s prikolico;

— dne 6. 10. 1966 smo za beležili pri ročnem razkladanju in starem železu 825.000 S din stojnine.

Isti dan, 6. oktobra 1966, nam je manjkalo po normativu 77 delavcev. Namesto manjkajočih smo imeli 19 mladincev, starih od 15 do 17 let, 3 upokojene in 10 delavcev iz gradbenega podjetja Sava.

Niko Bernard

Tehtnice so premajhne

Preden polizdelke predamo naslednjemu obratu v nadaljnjo obdelavo, jih moramo tehtati. Težo izdelkov ugotavljamo v večini primerov na naših tirnih tehtnicah, ki jih imamo na normalnih tirih tri in sicer na rudnem dvoru, v Fužinah in na Javorniku. Ker pa na njih lahko tehtamo le do 40 ton težke vagone, poleg tega pa so dolge samo 8 metrov, pretežno število štiri in večosnih vagonov ne moremo natančno tehtati. Zato moramo večkrat težo tehtati dvakrat. Tak način tehtanja pošiljk v železniških vagonih pa ni dober in teže niso uradno priznane. Da bi v prihodnje lahko tehtali in točno ugotavljali težo naloženih vagonov, je bil na seji kolegija pri tehničnem direktorju sprejet sklep, da je treba izdelati nove tehtnice, na katerih bi lahko tehtali vse vagone. Potrebovali bi teht-

nice, da bi lahko že med tekom posameznega vagona preko nje ugotovili težo. V ta namen smo prosili za ustrezno pojasnilo merodajni zavod v Ljubljani, da bi takšno avtomatizirano tehtnico tudi uradno priznali. B

Uporabljena škaja prinaša milijone

Proizvodne naloge nam narekujejo tudi ureditev poslovanja s škajo. Sedanji način poslovanja in odnos obratov do zbiranja, čiščenja in odpreme ška je ni zadovoljiv. Škaja nastane pri ogrevanju toplo valjanega materiala in pri vročem valjanju ali obdelavi odpadke, nekaj pa jo odpade tudi pri hladni obdelavi, pri ravnalnih strojih in škarjah v adjustazah.

Škaja vsebuje 65% železa in jo uporabljamo pri izdelovanju aglomerata. Visok odstotek ška je v aglomeratu daje v vsipu plavža ugoden izplen surovega železa in istočasno ugodno razmerje porabe koksa na tono surovega železa.

Iz podatkov za leto 1965 je razvidno, da je v naših valjarnah nastalo 14.000 ton ška je. Plavž pa je lahko uporabil le 8.500 ton ška je. Čistost odpremljene ška je iz valjarn je izredno slaba. V škaji je razno odpadno gradivo, odpadna opeka, odrezki lesa in pločevine, zlomljen valjavski pribor, livne korenine, odpadna žica, cunje in smeti. Večjo količino take ška je plavž zavrne in jo pošlje na haldo, kjer jo odvržejo.

Opadno gradivo v škaji povzroča plavžu večjo škodo pri procesu izdelave aglomerata, ali pa prereže in drugače poškoduje transportni trak. V valjarnah premalo posvečajo pozornosti čistosti ška je. V nekaterih valjarnah nimajo posebej določenega prostora za odpadke in smeti in posebej prostora za zbiranje ška je. Tudi vagonov ne

očistijo vselej pred nakladanjem ška je. Nekateri delavci mislijo, da je škaja odpadni material in da jo odvažamo na haldo. Prav tako je bilo tudi ugotovljeno, da med prevozom ška je na plavž nekateri nepoučeni delavci dodajajo škaji smeti in druge nečistoče.

Materialna vrednost uporabne ška je znaša 7.000 S din na tono. Podatki za leto 1965 kažejo, da je znašala uporabljena vrednost ška je 60 milijonov S din. Zavrtnjena škaja oziroma odvržena na haldo pa 29 milijonov S din in kalo ška je, ki ostane v obratih 10 milijonov S din.

Da bi to stanje izboljšali in povečali količino koristne surovine za izdelavo aglomerata, je delavski svet železarne 4. junija letos sklenil, da se uvede premija za tisto količino ška je, ki jo plavž priznava kot uporabno za sestavo aglomerata. Ker so pogoji glede zbiranja, čiščenja odpreme ška je iz valjarn različni, je temu primerno različen tudi cenik. Premijo bo delila vsaka DE sama na osnovi internih določil, tako da prvenstveno stimulira delavce, ki zbirajo, čistijo in odpremljajo škajo. V valjarnah so že izdelali interna določila za dodelitev premije in bodo v naslednjem mesecu premije že razdelili. Upamo, da se bo zaradi premiranja stanje in poslovanje s škajo znatno izboljšalo.

Jože Neuman

Mala prodaja opozarja

Opozarjamo vse člane kolektiva in stanovalce terena Podmežaklja, ki so ob zadnji selitvi strank s Ceste 1. maja 43 odnesli kakršnokoli gradivo, da so bili opazovani. Zaradi tega naj vsak, ki si je karkoli prilastil brez vednosti uslužbencev male prodaje v osmih dneh po objavi v »Železarju« plača odnešeno gradivo, ker bomo v nasprotnem primeru predlagali pravni službi Železarne Jesenice kazenski pregon.

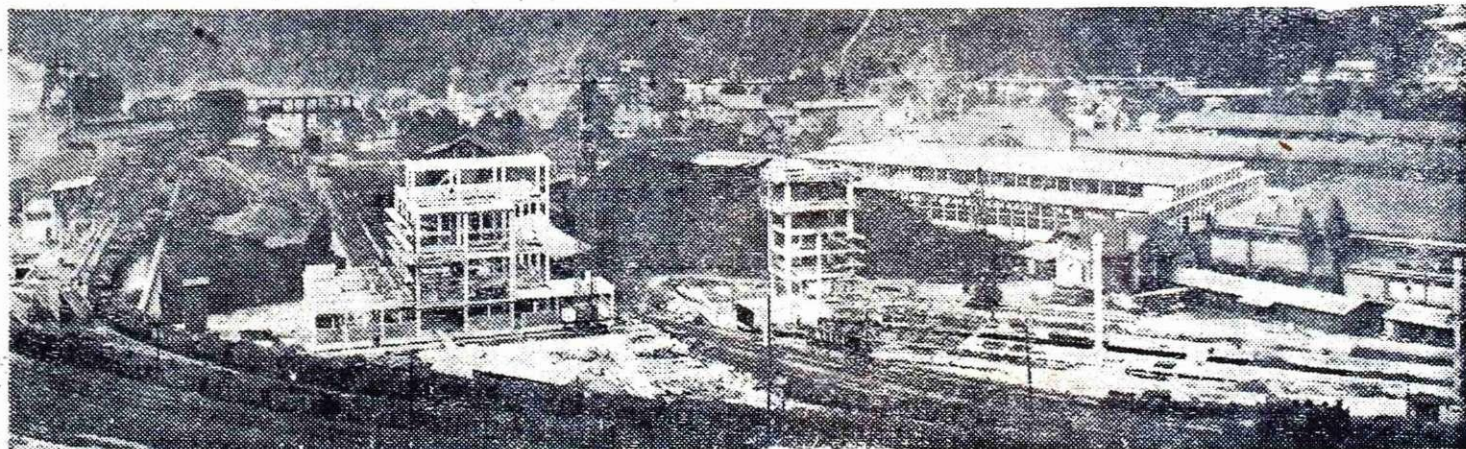
Ker je predvidena 20. oktobra 1966 ponovna selitev strank, opozarjamo, da bomo kazensko preganjali vse, ki bodo nabirali gradivo brez pismene dovolilnice male prodaje.

Pismene dovolilnice za nabiranje odpadnega lesa in zidne opeke bomo izdajali le lastnikom gradbenih dovoljenj, ki gradijo hiše na območju jeseniške občine. Predvidoma bomo izdajali te dovolilnice na kraju samem že v četrtek, 20. oktobra 1966 od 8. ure naprej.

Šoferji tovornjakov veliko tvegajo

Hitrost vlakov, ki prevažajo jeklo v kokilah od martinarnar do striper hale, lahko znaša 40 km na uro. Če upoštevamo le prvo prestavo lokomotiv, pa samo 30 km na uro. S to hitrostjo vozijo vlaki na tej progi tudi zaradi tega, da lokomotive lažje premagajo dokaj strme klance v obeh smereh. Preko najnižje točke nasipa je speljana cesta, ki jo uporabljajo tovornjaki za prevoz gramoza iz savske struge. Strojevodje pred tem prehodom opozar-

jajo s signalom »pazi«, večkrat pa tudi z dolgimi in zategnjenimi piskmi, če vidijo, da prihajajo tovornjaki z ene ali druge strani prehoda. Strojevodje v raportnih knjigah opozarjajo, da posamezni šoferji ne upoštevajo varnostnih opozoril, pač pa tik pred vlakom švignejo na drugo stran ceste. Takšna dejanja niso junaška in nekega dne lahko pride do hudega trčenja ter človeških žrtev in materialne škode. B.

Do konca letošnjega leta bo zaključena I. faza izgradnje nove aglomeracije

Proizvodnja v septembru

NADALJEVANJE S 1. STRANI

● Na težki progi so presegli osnovni plan, vendar so kljub temu nekaj pod operativnim planom. Delno bodo nadomestili proizvodnjo bluminga.

● Na lahkih progah so prekoračili plan, ker delajo namesto na štiri, na pet izmen, da bi delno pokrili izgubo proizvodnje v novi steckel valjarni.

● V žični valjarni so pod planom, delno zaradi kvalitetnega asortimenta in ploščate žice, delno pa zaradi okvare ležaja vodne turbine, ki je povzročila izgubo preko 500 ton proizvodnje.

● V valjarni debele pločevine so kljub bistvenemu napredku še vedno pod planom. Valjanje na progi iz slabov so bistveno izboljšali, v adjustaži pa rezultati še niso zadovoljivi in je potrebno intenzivno delo na racionalizaciji in izboljšanju organizacije dela.

● V valjarni tanke pločevine so v redu izpolnjevali plan.

● V steckel valjarni, ki je imela osnovni plan 14.250 ton ta mesec še niso pričeli obratovati.

● V hladni valjarni plana zaradi pomanjkanja trakov (steckel) niso izpolnili.

● Tudi v žičarni so zaradi pomanjkanja žičarjev in prepočasnega osvajanja večjih brzin še vedno pod planom.

● V žeblični so pod planom, ker še vedno primanjkuje naročil za žeblice, pri bodeči žici pa posade.

● V cevarni so dobro izpolnili plan, zlasti pri hladno predelanih profilih.

● V elektrodnem oddelku so napredovali pri osvajanju proizvodnje na novi liniji. Vendar še niso dosegli planirane proizvodnje.

V blagovni proizvodnji smo pod planom 6200 ton, od tega je 3500 ton zaradi stekla, 2500 ton pa je manj proizvodnje v valjarni debele pločevine. Upoštevajoč sedanje stanje je bil plan za debelo pločevino, zaradi ozkega grla v adjustaži, prenapet, vendar še nismo izkoristili vseh možnosti, da to razliko zmanjšamo.

V DE žeblična, žičarna in elektrodni oddelki so izdelali 700 ton izdelkov manj, kot je predvideval plan.

Osnovna težava v septembru v novi valjarni, so neosvojeni izdelki novih formatov ingotov in bram, preveč lunkeja in površinski risi. Težave pri osvajanju nove tehnologije so bile v določeni meri predvidene in je upravni odbor na predlog uprave imenoval posebno strokovno delovno skupino, ki naj bi spremljala delo v jeklarni, valjarni Bela in v nadaljnji predelavi. Skupina je skupaj z vodstvi delovnih enot intenzivno delala na izboljšanju tehnologije v jeklarni in valjarni, vendar so se rezultati izboljševali zelo počasi. Dogajalo se je, da je po istem sistemu odlita šarža enkrat dala 45% dobrega materiala, drugič pa 85%. Delovna skupina je sukcesivno izločala neprimerni sistem vlijanja v jeklarni in tehnologijo pripravila tako, da od tega tedna naprej izpolni odgovarjajo normalnim, pod pogojem, da bodo izpolnjevali predpisano tehnologijo.

Poseben problem so površinski risi, ki jih moramo očistiti s plamenskimi čistilom. Zaradi pomanjkanja sredstev je bil cevovod od nove kisikarne do valjarne Bela napravljen šele pred kratkim, pištole za čiščenje pa so iz istega razloga prispele iz Amerike šele te dni. Sedaj imamo težave še z manipulacijo slabov ter odgovarjajočim čiščenjem. Računamo, da bo tudi to v kratkem času rešeno.

Bluming je že v celoti prevzel valjanje polizdelka za debelo pločevino in žico. Težka proga valja le še za potrebe tanke pločevine in lahke proge ter v manjši meri za žico. Zato bomo v kratkem opustili eno izmen na težki progi in pričeli valjati v novi steckel valjarni.

Sele potem ko bomo odpravili omenjene težave, bomo lahko blagovno proizvodnjo bistveno povečali.

Analiza proizvodnje narekuje v zadnjem kvartalu naslednje naloge:

— Poglobiti moramo in do konca osvojiti tehnologijo vlijanja velikih ingotov.

— Urediti in povečati moramo plamensko čiščenje polizdelkov.

— Povečati moramo proizvodnjo v valjarni debele pločevine.

— Cimpelj moramo začeti s poskusnim valjanjem v steckel valjarni in vsaj delno nadomestiti uvoz ter dobavo sisaških trakov ter pričeti z blagovno proizvodnjo v steckel valjarni.

— V žičarni moramo povečati proizvodnjo s povečanjem števila zaposlenih, kakor tudi s povečanjem produktivnosti.

— Dobiti moramo več naročil za žebličarno ter povečati posado za bodečo žico.

— Vsi ostali obrati morajo zmanjšati zalogo medfazne proizvodnje in povečati blagovno proizvodnjo.

Homovec

Razvojno delo v naši železarni

V nekem beograjskem časopisu je bila objavljena novica, da med drugim naše podjetje ne skrbi dovolj za razvojno delo in da naš strokovni kader nima posluha za tako delo. Ker se mi zdi, da taka trditve ne odgovarja dejstvu, bi navedel nekaj podatkov o tem delu v naši železarni.

Razvojni oddelki so bili osnovani pred petimi leti. Oskrbljeni so bili odgovarja-

joči prostori, osnovana odgovarjajoča organizacija in nabavljeni novi instrumenti ter naprave za to delo. Kadrovska je oddelki precej močnejši, saj je v njem zaposlenih 13 inženirjev in 16 tehnikov. Razen tega najemamo odgovarjajoče institute, ki delajo predvsem na takih nalogah, ki jih sami ne moremo opraviti. Stroški razvojnega dela v letošnjih osmih mesecih znašajo 206 milijonov S dinarjev.

narjev, od tega zunanji institut 77,3 milijona S din. Če dodamo še stroške OTK, ki v tem času znašajo 277 milijonov S din, vidimo, da smo za kvalitetno delo v železarni porabili precejšnjo vsoto. Do konca leta računamo, da bomo za razvojno delo porabili preko 300 milijonov S din, od tega bomo plačali institutom, ki bodo za nas izdelovali razne naloge, preko 100 milijonov S dinarjev.

Verjetno bi bilo primerno dati še več sredstev za razvojno delo, vendar pri povprečnih osebnih dohodkih, kot jih imamo v podjetju in stanju skladov, ki ga pričakujemo, si to po mišljenju uprave ne moremo dovoliti. Iz tega razloga nameravamo tudi v prihodnje, dokler se situacija financiranja bistveno ne bo izboljšala, ostati približno na enaki višini kot doslej.

Homovec

Za varno in previdno vožnjo

Cepprav hitrost pri premikanju s strojem po predpisih prometnega pravilnika ni omejena, je treba paziti, da ne bo ogrožena varnost zaposlenih delavcev in drugih oseb in da med vožnjo ne poškodujemo vozil in blaga. Vodje premika in strojevodje morajo paziti, da je hitrost prevažanja blaga prilagojena krajevnim in drugim razmeram. Že prej je bila v Železarni hitrost premika omejena na 5 km na uro, toda promet se je zaradi tega vse prepočasi odvijal. Vseeno pa je treba takšno hitrost dosledno upoštevati na križiščih, preko cestnih prehodov in na mestih, ki niso pregledna. To velja predvsem za prehod k jeklarni pri parni centrali, ob tehtnici pri konstrukcijski delavnici, na vzhodni strani žične valjarne, pri cevarni, na Javorniku ob normalnem tiru, skratka povsod tam, kjer bi lahko kdo, ki premalo pazi na osebno varnost, stopil pred

premikajoče vozilo. Da bi se izognili prometnim nesrečam, moramo voziti na nevarnih mestih skrajno previdno in v resnici ne z večjo hitrostjo od 5 km na uro. Pri takšni hitrosti lahko nesrečo še preprečimo, če pa je večja, je navadno nesreča neizbežna.

B.

Neznani storilci, morda huligani, so na parkirnem prostoru prevrnili posodo z rožami. S takšnim dejanjem se ne morejo pohvaliti.

Pojasnilo

V zadnji številki »Železarja« bi moralo biti pri objavi članka »V septembru nizka poraba sintermagnezita« pravilno napisano: »Ker so pri tem njegovem prizadevanju za boljše delo pri popravilih dna pokazali veliko dobre volje in smisla za sodelovanje tudi ostali delovodje in posade na SM pečeh, rezultat ni izostal.«

Odprto pismo Upravnemu odboru

V jeseniški železarni je v delovni kolektiv vključenih tudi določeno število borcev narodnoosvobodilne vojske. Po statutu železarne imajo enake pravice in dolžnosti kot ostali sodelavci.

Po sklepu zadnje seje UO preneha 1. januarja 1967 delovno razmerje vsem upoko-jencem — uslužbencem. V tem številu je vključenih tudi okrog 15-20 borcev, ki so se vključili v borbo že leta 1941 in 1942. Čeprav verjetno ne namenoma, je izpadlo tako, da so borci za letošnjo petindvajsetletnico vstaje dobili prav neprijetno prizna-

nje, da s tem, da so dobili pravico iti v pokoj s 35 leti službene dobe, ne smejo biti več zaposleni; tudi ne do 55. ali 60. leta starosti.

Govorim v svojem imenu in brez pooblastila tudi v imenu vseh ostalih prizadetih borcev.

Leta 1941 smo mnogi odšli v partizane že sredi poletja ali zgodaj jeseni, precej pa

tudi v letu 1942. Ni bilo vprašanje, kje bomo spali, kaj bo z našo plačo in celo naše glave so bile zelo poceni. Za mojo so Nemci ponujali 5.000 nemških mark. Misliti tudi nismo smeli kaj bo z našimi starši niti družinami. Ne bi govoril o prijetnosti naše borbe in o vseh žrtvah te krvave epopeje naše zgodovine.

Po vojni smo takoj prišli za delo. Bili smo med prvimi v borbi proti osebni izkoriščanju in v stalnih udarniških akcijah. Nismo po-

Poškodbe pri delu

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNE DELAVNICE

Bernardu Bastardi, dežurnemu ključavničarju na plavžu, je med snemanjem ekscentra z osi padla na levo nogo zagozda in mu zlomila tretji prst.

Janez Dobravec, dežurni ključavničar v žebeljarni, si je med izdelovanjem spiralne vzmeti, ko se je med sekanjem žica sprožila, ranil za pestje na levi roki.

KONSTRUKCIJSKE DELAVNICE

Hamid Uzeirović, strojni ključavničar na žerjavnem oddelku, si je pri zagozdovanju žične vrvi, ker je s kladivom zgrešil sekač, poškodoval prst na levi roki.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Janezu Muleju, ključavničarju v mehanični delavnici,

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubelega moža, očeta, brata in strica

FRANCA JELOVČANA

se iskreno zahvaljujemo rešilni postaji — Zdravstveni dom Bled, primariju dr. Hafnerju, ter osebju kirurškega oddelka jeseniške bolnišnice. Zahvaljujemo se sosedom za izkazano pomoč, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevskemu zboru, zastopnikom upokojencev Bled, kolektivu žične valjarne, plavža in knjigovodstva, posebno pa tov. Ravnikarju iz žične valjarne za poslovilne besede. Iskrena hvala vsem lastnikom osebnih avtomobilov za uslugo in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Zalujoča žena Angela, sinovi Stevo, Janko, Peter in hčerka Slavka z družinami, bratje Tone, Peter in Matevž ter sestra Francka in Marija z družinami.

je med odvijanjem aksialnega ležaja priletel v nos drobec sekača in mu ga poškodoval.

Milan Hribar, dežurni ključavničar na težki progi, si je med zabijanjem zagozde z ročajem kladiva poškodoval zapestje desne roke.

Franc Lukančič, ključavničar — elektrovarilec v konstrukcijski delavnici, si je med električnim varjenjem ogrodja škarij opeknel nadlaket desne roke.

PROMET

Franc Kadunc, premikač normalnotirne proge v Hrenovici, si je pri sestopanju s koksovega voza izvinil desno nogo v gležnju.

Anton Bernik, premikač normalnotirne proge na prostoru, si je med hojo ob tiru na nasipu izvinil desno nogo v gležnju.

Suad Bešić, premikač ozkotirne proge na prostoru, je med prevažanjem »ladij«, ko je strojevodja sunkoma ustavil, padel na tir med ladje in si poškodoval glavo, vrat in desno rame.

ZAHVALA

Ob težki in nenadni izgubi mojega moža in očeta

VIKTORIJA LONČNARIJA

se najiskrenejše zahvaljujeva zdravniškemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnišnice na Jesenicah za trud, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujeva se sosedom, posebno pa obema družinama Klavžar ter darovalcem vencev in cvetja, upravi športnih igrišč in objektov za denarno pomoč, organizacijam, govornikom za besede ob odprtem grobu, lastnikom osebnih avtomobilov, pevcom za ganljive žalostinke ter vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in sočustvovali z nama.

Zalujoči: žena Nežka in hči Darinka.

Mehmet Mušić, premikač ozkotirne proge na prostoru, si je med podkladanjem »ladje« poškodoval palec na desni roki.

Milan Krivec, ključavničar v vozovni delavnici, si je med privijanjem ležajnega vijaka voza, ko mu je spodrsnil matični ključ, poškodoval kazalec na levi roki.

Ivan Avguštin, ključavničar v vozovni delavnici, je plamensko odrezal drogovno ploščo na odbijaču voza. Ko je hotel odbojni drog izbiti iz ohišja, mu je priletela vroča škaja v desno oko in ga opekla.

Halilu Pivaču, premikaču ozkotirne proge pri škarijah težke proge na Javorniku, je zapornica pri platinskih škarijah v valjarni tanke pločevine, ki jo je nanjo naselil voz potegnili za seboj, da se je sunkovito odprla, pritisnila desno nogo nad kolenom ob kup platin in mu jo hudo poškodovala.

TRANSPORT

Darko Butinar, delavec ročnega transporta v skladišču opeke v Hrenovici, si je pri odmikanju premostitvene plošče z vagona poškodoval kazalec na levi roki.

Delovodja Krajnik in njegov prispevek k izdelavi rekuperatorja

V našem časopisu smo obširneje že poročali, o tem, da so vzdrževalci z Jesenic in Javornika izdelali rekuperator za Železarno Zenica v vrednosti 420.000 N din. Dimenzije rekuperatorja so bile zelo velike in so presegle naše zmogljivosti. Kljub temu, da je bila naloga izredno zahtevna in odgovorna, so se strokovnjaki ter varilci, orodjarji in ključavničarji lotili dela. Pripravljalna dela so potekala zadovoljivo, toda vzdrževalci so naleteli na velike, skoraj nepremostljive težave.

V osem maksimalno izdelanih prokron pločevin v velikosti 1500 x 2800 x 10 mm je bilo potrebno izrezati 648 fazonskih odprtih za namestitve prav tolikšnega števila rekuperatorskih cevi. To zahtevno delo je resno ogrozilo potek nadaljnjega dela. Vsi so se zavedali, da z avtogenskim rezanjem, vrtanjem ali oblanjem ne bodo uspeli. Toda glavni delovodja konstrukcijske delavnice Jesenice Janez Krajnik je izrisal osnutke in

načrte za izdelavo posebne naprave, orodja za natančno rezanje predpisanega števila fazonskih lukenj, pripravo pa so brezhibno izdelali jeseniški orodjarji. Na stiskalnici v oddelku OTOP v valjarni 2400 so začeli izrezovati fazonske odprtine. Z doseženim uspehom so bili vsi zadovoljni. Orodje za izrezovanje fazonskih odprtih v zahtevno prokron pločevino vseh mogočih debelin in dimenzij, ki je bilo izdelano po zamisli tov. Krajnika, pa je uporabno tudi za vsa druga podobna naročila. Delo je precej olajšano, cenejše in hitrejše, kajti vrtanje, oblanje in druga dela niso več potrebna in tudi ne zagotavljajo kvalitetne izdelave pri obdelovanju trde prokron pločevine.

Vsem, ki so prispevali svoj delež h kvalitetni izdelavi rekuperatorja za Železarno Zenico in še posebej tov. Krajniku se za njihovo prizadevanost zahvaljujemo in k doseženemu uspehu čestitamo.

Zuro

Cvetko Zupan med prizadevnimi vzdrževalci

Avtor tehnične izboljšave štev. 1715 Cvetko Zupan se skupaj z ostalimi vzdrževalci zelo prizadeva, da bi bilo vzdrževanje peči žerjavov in drugih naprav v martinarni ceno in vzorno. Kdor pozna nove postopke pri sodobnem načinu pridobivanja kvalitetnih jekel, dobro ve, da morajo tudi vzdrževalci skupaj z metalurškimi strokovnjaki prispevati svoj delež, da je obratovanje ekonomično ter sodobno.

Odkar v martinarni pospešujejo redukcijski proces v SM pečeh z dodajanjem kisika, ki ga uporabljajo tudi pri rezanju »svinj« in pri pospešenem odpiranju prebodnih

odprtih, so v martinarni uporabljali vsako leto okrog 20 ton cevi različnih velikosti. V cevarni so bili zelo zaposleni z izdelavo ustreznih cevi in rezanjem navojev.

Da bi pripravo cevi bolj poenostavili in pocenili ter da bi bilo delo lažje in manj nevarno, je Cvetko Zupan na sugestijo obratovodstva martinarne ter z dodatnimi predlogi asistenta za vzdrževanje Janeza Pajerja in Jožeta Arha izdelal novo držalo za cevi. Na osnovi večkratnih poizkusov so avtorji takšno držalo izdelali, ki v celoti odgovarja cenejšemu, varnemu in lažjemu upravljanju. Vpihovanje cevi lahko hitro in enostavno

zamenjajo. Varnost pri delu je večja, na več vrstah cevi pa ni treba več vrezovati navojev, ki so pred izboljšavo bili za obrat tudi v finančnem pogledu precej problematični. Z uspehom Cvetka Zupana in sodelavcev je zadovoljno obratovodstvo cevarne in martinarne ter vsi, ki so zaposleni pri rezanju železa za čiščenje ponov, prebodnih odprtih in pri drugih delih. Še posebej je izboljšava koristna pri ubrizgavanju kisika v talino v SM pečeh. Zato avtorju Cvetku Zupanu in njegovim sodelavcem k doseženemu uspehu iskreno čestitamo!

Železarne Jesenice

znali osemurnega delavnika. Naš delovni čas je bil od jutra do večera, včasih tudi pozno v noč, toda nadur nismo zahtevali.

Obnovili smo porušeno domovino in tudi država je prispevala dodatni delež pri obnovi porušene domačije. Mnogim borcem pa so ostale le prijave o vojni škodi. Večina nas ni prejela niti minimalne odpravnine ob odhodu iz vojske.

Danes, ko je življenje postalo normalno, ko je mno-

gim že tudi zdravje opešalo in ko imamo nekateri še nepreskrbljene otroke, ti je odprta pot na cesto.

Priporil si si pokojnino in živi od nje, pa naj bo majhna ali velika, to za nas ni več važno. Priporil si si pravico, da greš lahko v pokoj s 35 leti službene dobe. »Tu jo imaš sedaj to pravico«, tako nekako zveni zadnji sklep Upravnega odbora.

Pa smo menda le v Jugoslaviji, naši socialistični domovini. In kar nas tudi boli.

Ni družbene organizacije na Jesenicah, niti v sami tovarni, ki bi o tem problemu resneje razmislila in spregovorila nekaj besed o zaščiti tistih, ki so dali od sebe vse v borbi za osvoboditev, niti ne kažejo zanimanja, da bi preverili ali je bil ta ukrep sploh pravilen.

Vprašujem UO, ali še velja »Navodilo za postopek pri prehodu delavcev iz delovnega razmerja v pokoj«, katerega 14. člen govori:

»Delavci Železarne Jeseni-

ce — upokojenci borci NOV pred 9. 9. 1943 in španski borci imajo pravico, da vzpostavijo ponovno delovno razmerje za čas, dokler ne dosežejo 40 let pokojninske dobe ali 60 let starosti, oziroma borke 35 let pokojninske dobe ali 55 let starosti, če izpolnjujejo pogoje iz čl. 11, 12 iz 13 teh navodil.«

Predlagam, da UO v prihodnje posveti več pozornosti zakonitosti svojih sklepov in se tako tudi ravna.

Zelim, da UO železarne o tem problemu še enkrat izreče svojo besedo in ugotovi, če je bila ta odločitev pravilna in da razmislija tudi o

tem, da bodo za nami prišli tudi borci, ki so odšli v partizane leta 1943, ki so prav tako kakor mi doprinesli svoj delež in bodo po tej logiki tudi oni ostali na cesti že prvi dan po upokojitvi.

Tudi to se mi zdi, da ni prav, da delimo v tovarni sodelavce v dva razreda in da imajo eni drugačne pravice kot drugi. Ali pa gre za manj zaslužne in bolj zaslužne ljudi? Razčistimo že enkrat to vprašanje.

Zelim, da UO na moje odprto pismo da tudi tak odgovor.

Franco Konobelj-Slovenko

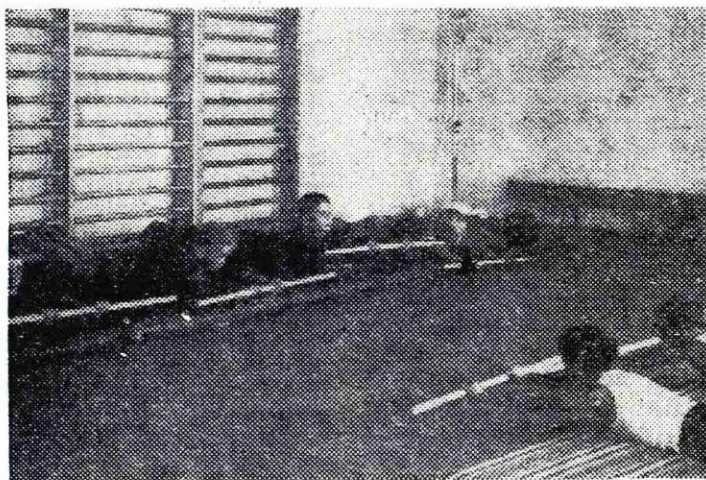
Ob koncu letošnjega tedna otroka

Neslaven konec akcije človeške solidarnosti

Družbene napredne sile vsake dežele se izražajo, razen z gospodarsko ravni in stopnjo znanstvenih dosežkov ter kulture, predvsem z dosežki skrbi za človeka. Za današnjo napredno družbo je značilna velika skrb in prizadevanje za zdrav in sposoben naraščaj. Prav zato posveča družba vedno več pozornosti in sredstev tudi telesnemu in duševnemu razvoju prizadetih ter družbeno neprilagojenih otrok, da bi jim z vsemi sredstvi in načini omogočila ublažiti posledice motenj v razvoju in hibi ter čim boljše usposobitev za družbeno koristno in osebno srečno življenje v ljudski skupnosti.

S takšnimi in podobnimi ugotovitvami se začnajo uvodniki raznih brošur, ki obravnavajo problematiko vseh vrst prizadetih otrok.

sedanji tedni otroka so bili v znamenju vsestranske akcije za ustvaritev načrtov. Akcija je uspela. Zavodom v Laškem, Valdobitri, Stari gori

Zdravilišče je sprejemalo otroke od 13—16 let, po potrebi pa tudi do 18. leta starosti

V Sloveniji smo si vsa po vojna leta prizadevali, da bi uredili čim več zdravstveno-socialnih zavodov za zdravstveno socialno rehabilitacijo in rehabilitacijo otrok. V izrednih prirodnih pogojih, ki jih ima Slovenija (ugodna klima, zrak, sončnost, termalne vode, morje, obmorsko in planinsko podnebje), je bilo potrebno najti le še denar za izgradnjo primernih zavodov.

Družbeni skladi vsega res niso zmogli, zato je preostala le še oblika humanosti — solidarnosti. Akcija človeške solidarnosti — zbiranja sredstev za izgradnjo naravnega zdravilišča na Debelem rtiču pri Kopru, je naletela na ugoden odziv.

Organizacija Rdečega križa in Zveza prijateljev mladine so vložile ogromno naporov pri zbiranju sredstev. Vsi do-

in drugje se je pridružilo še lepo urejeno mladinsko naravno zdravilišče RKS na Debelem rtiču pri Kopru.

Mlada zdravstvena ustanova je že zabeležila prve uspehe, potrebno je bilo le še, da »eminentni strokovnjaki«, ki so strokovno utemeljili izgradnjo tega zavoda, le-tega afirmirajo med zdravstvenim kadrom. Tudi to bi steklo, če ne bi zakonodajalec v naporih za racionalizacijo zdravstvene službe ugotovil, da »sonce, zrak in voda« niso ekonomsko utemeljeni faktorji za zdravljenje zavarovancev. Kot ostala naravna zdravilišča je usoda doletela tudi Debeli rtič, ki bo v svoji »rani mladosti« izdihnil. Mladi zavarovanci pa bodo morali tako kot vsi ostali zapustiti cenena in uspešna zdravilišča, se preseliti v dosti dražje

bolnišnice, kjer bodo ob uživanju praškov, tablet, kapljic itd. varčevali sredstva skladov socialnega zavarovanja???

Vloženih 800 milijonov S dinarjev, pri zbiranju tega denarja je sodeloval skoraj vsak Slovenec, vsaka organizacija RK in vsi zavodi za socialno zavarovanje, bo sedaj čakalo verjetno tiste, ki niso nič investirali, ki pa dajejo prednost naravnemu zdravljenju.

Ob ukinitvi tega in drugih zdravilišč se poraja nekaj vprašanj.

— O izkoriščanju ugodnosti naravnih zdravilišč res ne gre dvomiti. Toda ali res zavarovanci in odgovorni organi nismo v stanju s prstom pokazati izkoriščevalcev te vrste zavarovanja, da smo se morali zateči k enostavnejši ukinitvi za vse?

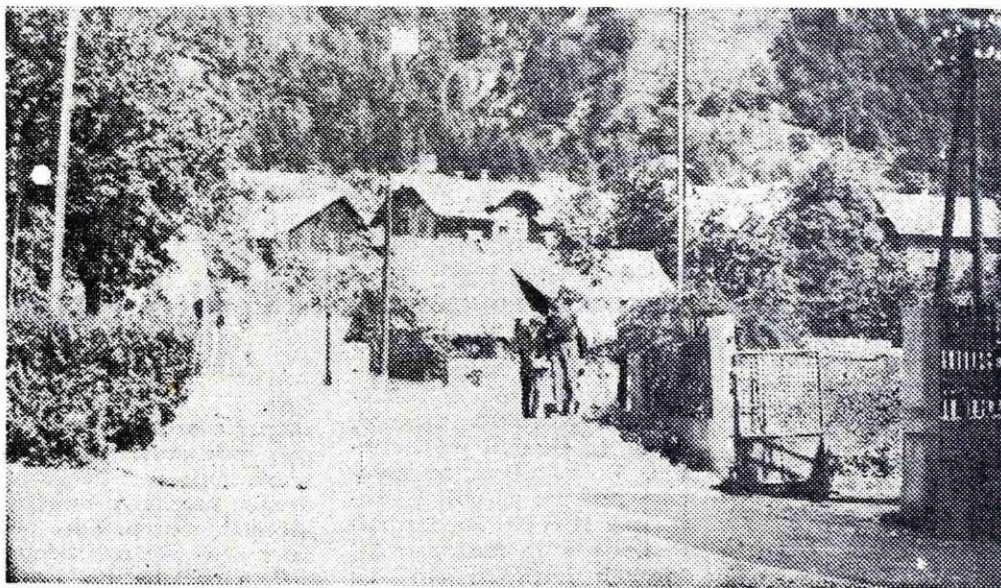

Po 300, 500 in več dinarjev sobili listki za prostovoljne prispevke

— Ali ne bo poznejša ponovna adaptacija zapuščenih zavodov dražja in ali ne bo morebitna daljša doba bolnišničnega oziroma ambulantnega zdravljenja dražja (stroški nadomestil osebnega dohodka so namreč visoka postavka v zdravstvenem skladu)?

— Ali je bila ob uvedbi reforme pod poglavjem zmanjšanje investicij mišljena tudi omejitev investicij v zdrav razvoj mladine — otrok — bodočih proizvajalcev? Goto-vo ne! Saj če ne bomo investirali v zdravo rast mladega rodu, so vse druge investicije nepomembne

-ko

PA BREZ ZAMERE

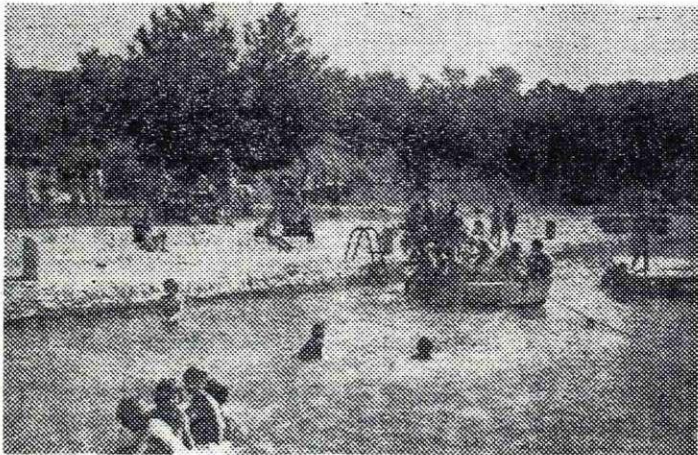
Železniški prelaz na koncu Obrtniške ulice pri »Šorliju« naravnost kliče po nesreči. Upajmo, da bodo potem, ko bo nekoga že povozil vlak, odgovorni organi postavili vsaj še ograjo poleg table, na kateri je prehod preko proge prepovedan. Očitno je, da nasip ne zadostuje jeseniškim »trmam«, ki kljub vsemu vztrajno hodijo čez nasip in progo!

Italijanski nogometaši bodo vrnili obisk

Pred zaključkom minulega šolskega leta je gostovala nogometna skupina poklicne industrijske šole v Sentpetru na Nadiži v Italiji in odigrala prijateljsko mednarodno nogometno tekmo s tamkajšnjim mladinskim nogometnim klubom. Mladi italijanski nogometaši bodo vrnili prihodnjo nedeljo, 23. oktobra, obisk nogometašem naše poklicne šole in odigrali na jeseniškem nogometnem igrišču povratno nogometno tekmo. Nogometaše iz Italije bomo sprejeli v nedeljo, 23. oktobra, ob 9. uri v Kranjski gori. Nogometna tekma, na katero se učenci poklicne in-

dustrijske šole pridno pripravljajo, ker na domačem igrišču ne želijo biti poraženi, bo dopoldne ob 11. uri na športnem igrišču pod Mežakljo. Po kosilu bo priredil ŽIC gostom izlet na Bled.

Ker bo prišel z gosti poleg ostalih na Jesenice tudi župan Sentpetra, pripisujejo napovedanemu obisku večjo pozornost in navezavo trajnega medsebojnega sodelovanja.

Zdravili so obolenja dihal, gibal, kože, otroke z različnimi motnjami in rekonvalescente.

Jubilanti 50-letniki

V oktobru so in bodo praznovali petdeset let rojstva naši naslednji sodelavci: FRANC GLOBOČNIK, plavž — 10. oktobra; LEOPOLD ŠMID, valjarna 2400 — 16. oktobra in FRANC REKELJ, mehanična delavnica — 24. oktobra.

Iskreno čestitamo!

Srečala sta Abrahama

**OBRATOVODJA PLAVŽA
50 LETNIK**

Kdo ne pozna Franca Globočnika, obratovodja plavža, prizadevanega člana našega kolektiva, ki ima za vsakogar prijazno besedo in smehljaj na licu. Veliko nas je, ki ga poznamo, spoštujemo in cenimo to poznanstvo z njim. Bolj malo pa jih je, ki vedo, da je v ponedeljek praznoval petdesetletnico svojega rojstva, saj tudi ne kaže toliko let.

Luč sveta je Franc Globočnik zagledal 10. oktobra 1916 na Jesenicah v delavski družini. Njegov oče je bil I. valjavec na težki progi na Javnorniku in je težko služil kruh za svojega sina, ki je pokazal v naslednjih letih ve-

Franc Globočnik

liko mero nadarjenosti. V naši železarni se je zaposlil leta 1931 in se izučil za železostrugarja. Leta 1936 je oblekel vojaško suknjo, toda ko jo je slekel, ga niso več sprejeli v železarno. Po krajši brezposelnosti se je vpisal v letih 1938-1939 na državno rudarško-topilniško šolo v Celju in jo tudi uspešno končal. Po vrnitvi iz Celja je postal eden prvih praktikantov na novi električni peči v martinarni, kjer je ostal do začetka druge svetovne vojne. Okupator mu ni prizanesel. Že 7. maja je bil aretiran in zaprt v Begunjah ter Sentvidu, potem pa so ga z družino vred preselili, kot številne druge Jeseničane, v Valjevo v Srbijo. Po osvoboditvi, leta 1945, se je poln volje do dela vrnil na Jesenice. Postal je delovodja pri pečeh na plavžu. Vzoredno z delom pa se je spet izobraževal. Ko so na Jesenicah ustanovili metalurški tehnikum, je bil med prvimi, ki so se vpisali. Triletno šolanje je uspešno zaključil, prav tako uspešno pa je napredoval tudi pri svojem delu v železarni. Postal je asistent in leta 1954, ko so ustanovili grupno vodstvo plavža, obratovodja plavža.

Franco Globočnik pa ni bil uspešen le na svojem delovnem mestu v železarni. So-

deloval je tudi v družbeno političnih organizacijah. Bil je odbornik organizacije OF, občinske skupščine, okrajne skupščine, večkrat član delavskega sveta železarne, sedaj pa je že drugo leto član upravnega odbora železarne. Tudi v uredniškem odboru »Železarja«, glasila naše železarne, je sodeloval.

To je nekaj skopih besed o življenjski poti Franca Globočnika in o njegovem delu. Toda res skopih, saj je tudi nemogoče tako na kratko in z nekaj besedami opisati vsa njegova prizadevanja in vse njegove uspehe pri delu v železarni. Prav tako kot nekdanji, si tudi sedaj prizadeva doseči čim večjo proizvodnjo, čim boljše kvaliteto groblja in čim boljše delovne pogoje za svoje delavce, ki ga prav gotovo zaradi tega tudi visoko cenijo. Obiskal sem ga, ali bolje, zmotil sem ga sredi njegovega dela, da mi je povedal teh nekaj podatkov. Povedal je še več, o proizvodnji, o modernizaciji obrata plavž, ki je nujno potrebna, če hočemo dvigniti delovne uspehe v naši železarni na raven evropskih železarn, če hočemo ustvariti samemu sebi in našim potomcem še boljše življenjske pogoje.

Naj bo dovolj. Vsi, ki ga poznamo, cenimo njegovo delo in želimo, da bi še mnoga leta sodeloval v našem kolektivu prav tako uspešno kot do sedaj, ob njegovem jubileju pa mu v imenu vseh iskreno čestitamo!

— jn

DIREKTOR ŽIC MAKS DIMNIK — JUBILANT

V sredo, 12. oktobra, je slavil 50-letnico rojstva Maks Dimnik, direktor ŽIC, priznani družbeni delavec, predsednik PD Jesenice, aktivni planinec in smučar. Rodil se je 12. oktobra 1916 na Rečici pri Bledu kot sin železničarja. Mladost je preživel na Bohinjski Beli, dokler se niso leta 1927 preselili na Belco pri Mojstrani. Na Jesenicah je končal meščansko šolo, leta 1935 pa je diplomiral na strojnem oddelku TSS v Ljubljani. Zaradi takratne krize se je dve leti preživljal kot gradbeni delavec, nosač na Kredarico, smučarski učitelj in gorski vodnik. Leta 1937 je oblekel vojaško suknjo, toda zaposlitve tudi po odsluženju vojaškega roka ni dobil. Sele maja 1939. leta se je lahko zaposlil v projektivnem biroju takratne KID. Koncem leta 1940 je moral v jugoslovansko vojsko. Pri Ptujju je bil v spopadu z Nemci ujet in poslan v ujetniško taborišče blizu Hamburga. Do jeseni 1942 je bil po raznih nemških taboriščih, takrat pa so ga poslali na delo v obrate sedanje »Iskre« v Kranju. Septembra 1944 je odšel v NOV in sodeloval kot

operativni oficir v koprskem bataljonu, v Zidankovi in Sercerjevi brigadi, na Štajerskem, na Koroškem in v Banatu. Leta 1945 se je v naši železarni zaposlil kot asistent v žičarni in hladni valjarni. Kmalu je postal obratovodja, septembra 1947 pa je bil po službeni potrebi poslan v Železarno Zenico.

V Zenici je bil asistent težke proge, v. d. obratovodja finih prog, obratovodja fine proge, referent za mehanizacijo valjarn in končno šef izgradnje nove valjarne. Jeseni 1952 je pod njegovim vodstvom začela obratovati prva jugoslovanska bluming valjarna, nato pa še nova fina srednja in žična proga z vsemi pripadajočimi objekti valjarne Zenica. Po devetih letih, pozimi leta 1956, se je vrnil na Jesenice in postal obratovodja valjarne 2400. Leta 1958 ga srečamo kot šefa projektivnega biroja, leta 1960 pa je bil imenovan za direktorja ŽIC, kar je še danes.

Kot je bil Maks Dimnik aktiven v službi, je bil in je še aktiven tudi izven službe. Že z enajstimi leti je začel hoditi v gore, smučati, s štirinajstimi leti pa plezati in je še danes tako aktivni smučar kot plezalec. Udeležil se je mnogih alpinističnih pohodov doma in na tujem, s pisano besedo pa je opisoval gorski svet in doživetja v Planinskem vestniku in drugih revijah.

Jubilanta pa srečamo tudi kot družbenega delavca v občinskih odborih, okrajnem odboru in kot republiškega poslanca. V PD Jesenice je bil nekaj let gospodar, zadnja leta pa je predsednik društva in ima veliko zaslug za dograditev novega Tičarjevega doma na Vršiču, ki je v ponos vsem planincem in ljubiteljem gora. Zaslužen je tudi za izgradnjo kranjskogorske žičnice, za razvoj Vršiča in aktivno sodeluje pri izgradnji triglavskih žičnic ter drugje.

Ob njegovem življenjskem jubileju se ga spominjajo mnogi nekdani in sedanji sodelavci, mu čestitajo in želijo, da bi ostal še dolgo vrsto let tako aktiven pri obraževanju strokovnega kadra za našo železarno, pri razvijanju planinstva in turizma v naši občini, predvsem pa, da bi temu jubileju sledilo še več jubilejev, ki naj bi jih slavil z enakimi delovnimi uspehi kot svoj 50. rojstni dan.

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji Železarne Jesenice se iskreno zahvaljujemo za pomoč, ki smo jo prejeli v tednu Rdečega križa. Prav tako se zahvaljujemo Rdečemu križu.

Bolniki z Golnika

Svet za vzajemno ekonomsko pomoč - SEV

SEV je bil ustanovljen 23. januarja 1949 v Moskvi. Takrat so se združile v to ekonomsko grupacijo ZSSR, Bolgarija, Poljska, Čehoslovaška, Madžarska in Romunija. Istega leta se mu je pridružila še Albanija, leta 1950 Nemška demokratična republika, 1962. leta pa LR Mongolija.

V dokumentu ustanovnega sestanka je zapisano, da je naloga SEV izmenjava medsebojnih gospodarskih izkušenj in nudenje vzajemne gospodarske pomoči v tehniki, surovinah, živilih, orodjih, strojih itd.

Delo SEV je mogoče razdeliti na dve obdobji. Prvo obdobje časa od leta 1949 do 1954. V tem času je bilo pospeševanje medsebojnih trgovinskih zvez zelo enostransko. V času med 1954. in 1965. letom pa so prišli do spoznanja, da je treba SEV spremeniti v učinkovit instrument medsebojnega gospodarskega sodelovanja, zlasti v smeri mednarodne socialistične delitve dela.

V tem smislu je bilo med strokovnjaki veliko razprav, njihov rezultat pa je statut, ki so ga sprejeli v Sofiji leta 1959. Statut so dopolnili z dokumentom, ki nosi naslov »Temeljna načela mednarodne socialistične delitve dela«, ki so jih sprejeli leta 1962. Za uresničevanje temeljnih idej SEV deluje niz mnogostranskih povezav, med katere sodijo tudi:

— koordinacija nacionalnih gospodarskih načrtov,

— razvoj specializacije in kooperacije v proizvodnji,

— medsebojno kreditiranje,

— tehnična pomoč itd.

Sovjetski ekonomist Sergejev je označil SEV kot »organizacijo kolektivnega ekonomskega sodelovanja socialističnih držav, ki se razvijajo na temelju mednarodne socialistične delitve dela.« Ta organizacija je vzniknila v procesu nastajanja svetovnega socialističnega sistema in se bistveno razlikuje od organizacij kapitalističnih držav.

Med državami, ki so vključene v SEV, je po ekonomski moči najpomembnejša Sovjetska zveza, saj obdane nanjo 75% industrijske proizvodnje. Sledita ji Čehoslovaška in Demokratična republika Nemčija, ki dosega po osem odstotkov industrijske proizvodnje, Poljska s sedmimi odstotki, Madžarska s štirimi, Romunija s tremi, Bolgarija z dvema ter Mongolija z manj kot enim odstotkom skupne proizvodnje.

Organi SEV so:

— Izvršni komite, ki je stalni organ. V njem zastopajo interese posameznih držav člani na ravni podpredsednikov vlad. Pri izvršnem komiteju deluje biro za planiranje oziroma koordinacijo nacionalnih planov. V biroju so namestniki predsednikov državnih planskih organov.

— Zasedanje sveta — ali posvetovanje, je najvišji organ SEV (Izvršni komite je izvršilni organ).

— Stalne komisije (za zunanjo trgovino, ekonomska vprašanja, statistiko, premog, nafto, plin, električno energijo, črno metalurgijo, stroje, gradnjo, promet, gradbeništvo, lahko in živilsko industrijo, koordinacijo, znanstveno raziskovalno delo, standardizacijo itd.).

— Razen skupnih deluje v okviru SEV tudi nekaj bilateralnih organov. Sem sodi sporazum med ZSSR in ČSSR o znanstveno tehničnem sodelovanju.

V okviru SEV je bila ustanovljena tudi skupna banka, ki pospešuje multilateralne odnose znotraj te organizacije. Namesto osmih vrst neprenosljivega rublja so uvedli enoten prenosljiv rubelj, ki služi kot sredstvo za poravnavanje obveznosti. Vrednost tega enotnega rublja je za približno deset odstotkov višja od vrednosti ameriškega dolarja. Skupna banka nudi tudi kredite za daljše obdobje. Banka pa ne kreditira dolgoročnih naložb. Takšna posojila so namenjena skupnim investicijam. Kapital banke znaša tristo milijonov prenosljivih rubljev.

Maks Dimnik

ZAHVALA

Podpisani Janez Malenšek, absolvent fakultete za strojništvo, štipendist Železarne Jesenice, se iskreno zahvaljujem kolektivu mehanične delavnice, raziskovalnega oddelka, kemičnega laboratorija in OTK za pomoč, nasvete in razumevanje pri izdelavi diplomskega dela. Posebna zahvala tudi mentorjema dr. inž. Marinu Gabrovšku in tov. Borisu Puhu.

Janez Malenšek

Šestnajsta razstava DOLIKA

V soboto, 8. oktobra, je predsednik Svobode Tone Čufar Jesenice, tov. Jože Varl po kratkem kulturnem programu (violinski duet Bedič), ob navzočnosti predstavnikov nekaterih forumov in železarne ter mnogih rednih obiskovalcev, odprl 16. razstavo DOLIKA v letu 1966 in to razstavo likovnih del akademskega slikarja prof. Albina Polajnarja iz Boh. Bistrice.

Prvič smo se srečali z njegovimi deli v letu 1959. Tedaj se nam je približal z obsežno informativno besedo. Občutil je, da je za njegova sicer iz resničnih doživetij zajeta dela, ki predstavljajo neimitirano lepoto Bohinja in okolice, potreben poseben komentar za boljše razumevanje njegove likovne izpovedi. Podrobno je obrazložil svojo ustvarjalnost vse do začetnih prijemov in osvojitve fovizma. Posebno je opozoril na pravični značaj, ki ga je mogoče zaslužit v njegovih slikah. Naša nerazvujena in hvaležna železarska publika je nedvomno pridobila na likovni razgledanosti. Bil pa je tudi dovolj pikre kritike, dosti priznanja in celo nekaj komercialne navdušenosti.

V letu 1963 je bil ponovno naš gost. Podobni motivi v isti maniri so bili ponekod zasedeni s figurami iz kmečke dejavnosti. Prepeln doživetij se je preveč žagnano posvetil individualno še ne obvladanemu konceptu. Tudi po tehnični plati je bil nekam preuranjen. (Podobno je ugotovila tudi strokovna kritika, ko je pozneje razstavljal v Ljubljani).

V letu 1966 je bil sprejet

v program razstav gorenjskih likovnikov in tako se je že tretjič predstavil na Jesenicah. Tokrat bi tudi skeptik zmogel spontano ugotoviti povprečno, močno izpopolnjen in dvig kvalitete skoraj vseh avtorjevih del. Ostal je zvest svojemu fovizmu, še vedno svoboden v izražanju in barvno zdaj močno zdaj rahlo podivjan. Je razumljivejši, tonsko bolj izrazit in vsebinsko povprečno dovolj dognan. Njegove pastozno nanesene barve očitujejo silo samostojnega ustvarjanja.

Zaradi lažjega retrospektivnega primerjanja avtor razstavlja tudi nekaj del iz leta 1959. Od novjših del posebno ugajajo in privlačijo skoraj vsi motivi Bohinja in Boh. jezera. Ugajajo zimski motivi,

čeprav so tudi zasnežene partije obarvane. Posebno učinkuje prikaz barvno in kompozicijsko umirjene nenavadne jeseni. Gorenjski pipar je z neko tragiko očemerjen portret starega predstavnika piparske obrti v zatonu.

Strokovni kritik bi se gotovo obsežnejše razpisal o tej razstavi. Ob zaključku velja omeniti, da je naš bohinski likovnik v svoji izvirnosti sicer brezkompromisen, pričakujemo pa vseeno, da bomo v prihodnje nedvomno uživali s še večjim razumevanjem v asociacijah edinstvenih prelesti bohinskega kota, ki jih bo pričaral na njegova fovišča platna.

Razstava bo v nedeljo, 16. oktobra odprta še ves dan. J. Č.

Ponovno lahkoatletski klub

V zadnjem času je v športnem parku pod Mežakljo športna dejavnost sila razgibana. Če opazujemo ta športni spektrum z očmi športnega veterana in športnega delavca, si lahko resnično zadovoljen. Površine so skoraj premajhne. Vadijo hkrati hokejisti, smučarji, nogometaši, odbojkarji in košarkarji. Če k temu dodamo še medobratno tekmovalno železarno v malem nogometu in odbojki, ki se je pravkar končalo, res ni odveč, če smo s to pestro dejavnostjo na Jesenicah zadovoljni.

V senci tega organiziranega in vodenega delovanja klubov ŠD Jesenice pa se samorastniško pojavljajo lah-

koatleti — nekaj mladincev, ki so v tej pisani družbi kot pastorki. Zanje se nihče ne zmeni, čeprav je eden celo iz Vrbe. Ti samorastniki vadijo kot vedo in znajo. Na jesenjskih srednjih šolah imam precej privrženec kraljice športov, kot pravimo lahki atletiki. Verjetno pa je udeleževanje lahkoatletov v okviru svojih šolskih športnih aktivov premalo za večje dosežke od povprečnih rezultatov. Zaradi navedenih dejstev se je rodila pobuda za ponovno reaktiviranje lahkoatletskega kluba. To nalogo je upravni odbor ŠD Jesenice poveril tehnični komisiji. Znano je namreč, da je že obstojal lahkoatletski

klub, vendar njegova aktivnost ni bila tako vidna kot to lahko z zadovoljstvom govorimo o drugih.

Vse kaže, da bo v kratkem ustanovni občni zbor lahkoatletskega kluba na Jesenicah. Prepričani smo, da se bodo našli delavoljni športni delavci, ki bodo prevzeli to hvaležno nalogo in začrtali novo, toda uspešno pot lahki atletiki na Jesenicah. Stevilni mladi ljudje pa si bodo s tem našli torišče za plemenito in športno udeleževanje, merjenja moči in sposobnosti. Stvar vseh prijateljev naše mladine pa je, da jo usmerjamo v športno udeleževanje, pa bo manj tarnanja o pojavih huliganstva. Vibr

Na Španovem vrhu urejajo smučišča

Z dograditvijo žičnice Plazasuli. Zemeljska dela bodo nina pod Golico — Španov vrh se je na Jesenicah in v okolici močno razvilo rekreativno smučanje.

Ker smučarske proge na Črnem vrhu zahtevajo že precejšnjo mero znanja, so v letošnjih poletnih mesecih pričeli z urejanjem prog. Zgornji del proge z vrha Španovega vrha do srednje postaje je že končan. Ozko grlo pri bajti pod Španovim vrhom je razširjeno in sedaj meri več kot 30 metrov. Tudi prehod skozi gozd na ravnino proti srednji postaji je že lepo izpeljan. V zemljo so vložili in zasuli okoli 70 m cevi, spust na pot pa razširili in

zaključena, če bo vreme ugodno, še ta teden. Urejati pa so pričeli tudi drugi del proge, to je od srednje postaje žičnice do spodnje postaje. Zgornji rob, ko prideš na Črni vrh, mislijo odstraniti in nasuti luknjo pri žičnici, tako da ne bo več napornega pešačenja s srednje postaje do stebra, od koder se vidi Španov vrh. Pri Ažmanovi bajti so v zemljo vgradili 18 metrov cevi in prehod razširili, tako da ne bo več nepotrebnega čakanja na tem delu smučarske proge. S temi malenkostnimi preureditvami bo Črni vrh zaslovel širom naše domovine kot solidno smučišče za vse ljubitelje smučanja. S temi preureditvami bo demantirano mišljenje, da je Črni vrh »predivji« za nedelj-skega smučarja.

Pri spodnji postaji žičnice pa gradijo morda na nekoliko ponesrečenem mestu shrambo smuči in novo delavnico — popravilnico smuči. V teh prostorih, ki jih bo upravljalo podjetje Ljubljana transport, bo stalna služba. Tu bodo ljubitelji belih strmin lahko dali popraviti svoje rekvizite, tako da jim ne bo treba zapustiti smučišča, istočasno pa bo tu tudi izposojevalnica vseh potrebnih rekvizitov. Ljubitelji belih poljan! Na Črnem vrhu je odstranjen marsikatera nevšečnost, zato bodo nedelje, preživete na smučeh, še bolj prijetne. P. K.

Razvoj proizvodnje grodlja in jekla

V ameriški strokovni reviji »Iron and Steel Engineer« je objavljen članek, ki obravnava razvoj moderne proizvodnje grodlja in surovega jekla. Ker menimo, da bo zanimalo tudi naše bralce, ga objavljamo v prevodu.

Začetek tehnike proizvodnje železa in jekla izvira že iz davne zgodovine. Vendar dva pogoja sta ostala do danes neizpremenjena: 1. ogljik uporabljamo za reduciranje železa iz rud in 2. kisik v določeni obliki uporabljamo kot sredstvo za predelovanje grodlja v jeklo. Ob redkih prilikah je industrija vzbudila pozornost javnosti z uvedbo novih tipov naprav in tehnike za bolj ekonomično redukcijo železa iz rud in hitrejšo predelavo grodlja v jeklo.

Najbrž je bila prva važna novost tehnologije proizvodnje grodlja uporaba ogretega zraka v plavžu v letih 1840 do 1850. V splošnem so bile glavne tehnične spremembe, ki so imele bistven vpliv na železarsko industrijo, naslednje:

1840—1850 Ogrevanje zraka za plavže.

1860—1870 Bessemerjev postopek za proizvodnjo jekla. Siemens-Martinov postopek za proizvodnjo jekla.

1910—1920 Uporaba stranskih proizvodov pri koksanju. Postopek za proizvodnjo jekla v obločnih električnih pečeh.

1950—1960 Kisikov postopek za proizvodnjo jekla. 1960—Kontinuirano vlivanje jekla. Vakuumski postopek vlivanja jekla.

Vse te novosti so imele svoj vzrok v pritisku ekonomskih faktorjev. Zmanjšanje razpoložljivih gozdnih površin je imelo za posledico, da so iskali možnosti za znižanje porabe lesnega oglja v plavžih. Praktičen rezultat tega je bilo ogrevanje zraka, ki so ga vpihovali. Industrijska revolucija v zgodnjem 19. stoletju je povečala zahtevo za znižanje cene kovinam,

posebno jeklu. Bessemer v Evropi in Kelly v ZDA sta vzporedno iz istega vzroka razvila podobni napravi in postopek za masovno proizvodnjo jekla iz raztaljenega grodlja. Nato sta Siemens in Martin preuredila steklarsko peč, da sta lahko dosegla visoke temperature, ki jih zahteva taljenje in predelava hladnega grodlja in starega železa v jeklo. Med prvo svetovno vojno so pričeli predelovati stranske proizvode koksanja, da so dobili gorivo za vojaške potrebe. V tem času so pričele tudi obratovati prve obločne električne peči za proizvodnjo legiranih jekel. Prvič so takrat zgradili tudi naprave za sintranje, da so lahko predelali prah, ki se je nabiral v odpraševalnih napravah plavžev.

V letih krize okoli 1930 in med velikimi vojnimi napori v drugi svetovni vojni ni bilo na razpolago niti denarja niti časa za razvijanje novih procesov v železarnstvu. Vendar takoj po končani drugi

svetovni vojni so bili tehnični in ekonomski pogoji v Avstriji posebno ugodni za uvedbo novega, danes imenovanega kisikovega procesa za proizvodnjo jekla. Okoli leta 1960 je pričela železarska industrija uporabljati vakuumski postopek za odstranjevanje vodika in kisika ter je s tem dosegla izboljšanje kvalitete jekla. Končno vse kaže, da bo tudi kontinuirano vlivanje postalo zelo praktičen način za proizvodnjo bram in gredic iz kvalitetnih oglikovih jekel.

Tehnika proizvodnje jekla ima za razliko od plavža razvoj 100 do 150 let, med katerim je naraščala in eventuelno padala v parabolni krivulji. Kisli Bessemerjev proces, ki je začel v ZDA svojo pot v letu 1860, je dosegel najvišjo točko v letu 1913. Nato je pričela njegova proizvodnja stalno padati in bo prenehala pred letom 1970 (slika 1). SM proces, ki se je v ZDA pričel skoraj ob istem času kot Bessemerjev

proces, je dosegel najvišjo proizvodnjo leta 1955. Jasno je, da se bo njegovo padanje nadaljevalo. Če bo znanjšanje proizvodnje v SM pečeh imelo enak potek kot pri Bessemerjevem procesu, potem bo zadnja SM peč prenehala obratovati okoli leta 2000. Nekateri strokovnjaki prerokujejo lepo bodočnost obločnim električnim pečem. Vendar slika 1 nakazuje popuščanje pri naraščanju proizvodnje. Zato lahko sklepamo, da bo nastalo zniževanje proizvodnje v tem agregatu v razdobju med letom 1970 in 1980. Vendar danes še niso jasni pogoji, ki bi imeli za posledico hitro naraščanje ali padanje proizvodnje jekla v električnih pečeh.

V močno industrializiranih deželah kot npr. v Zahodni Nemčiji, Veliki Britaniji, Japonski in ZDA se je proizvodnja jekla v električnih pečeh ustalila pri približno 10 % celotne proizvodnje. To tudi približno odgovarja celotni količini legiranega in nerja-

Jesen

V deljo d... na Jesenicah t... senski pros v c... činske zveze z... turo. Šupno 243... valk, ki so bi... starost... števil... so mla... pionir... starter... prij... Mla... pionir... starejši pioni... 53... valce... dinki... bili... bila le dva t... pri č... REZULTATI... ML... SE P... — 50m: 1... — SS... Zirov... ka... — ML... SI PI... 700 m: 1. Fra... SSD... rovnice... — SS... Moje...

PROJEKCIJA V MILIJON TON

Slika 1 — R... ni kot funkci... našega sta... hal ostajati... doseže svo... zuje proizvo...

večje jekla... v vsi vrsti... ki plivajo... proizvodnje... njih... 1. stalno p... trični energiji... 2. izvijanje... elektode... težko in... elektod, ki... rabljamo, 3. možnost... ga... Vendar... ski postopek... to... in ki... isto... laven... lahko... pri... proizvodnje... njih... V kratkem... je postal... važnosti dr... procesom... ZDA... postaj... stop... za... Dana... ima... proizvodno... s... kor... ter... dr... dar... razlika... šuje... v le... prve... na sv... kisikovega...

Jesenski kros na Jesenicah

V nedeljo dopoldan je bil na Jesenicah tradicionalni jesenski kros v organizaciji občinske zveze za telesno kulturo. Skupno se je prijavilo 243 tekmovalcev in tekmovalke, ki so bili razdeljeni v starostne skupine. Najbolj številno so bile zastopane mlajše pionirke, saj se jih je startenja prijavilo kar 68. Mlajših pionirjev je bilo 47, starejših pionirk pa 50. Pri starejših pionirjih je startalo 53 tekmovalcev, mlajši mladinci pa bili le dve, kot sta bila le dva tekmovalca tudi pri članih.

REZULTATI:

MLAJŠE PIONIRKE (68)
— 500 m: 1. Jožica Horvat — SSD Zirovnica; 2. Zdenka Tomaž — SSD Zirovnica;
MLAJŠI PIONIRJI (47)
— 700 m: 1. Franc Tajnikar — SSD Zirovnica; 2. Ivan Lah — SSD Mojstrana;

STAREJŠE PIONIRKE (50)
— 700 m: 1. Iva Komac — SSD Zirovnica; 2. Melita Tušar — SSD »Tone Cufar«;

STAREJŠI PIONIRJI (53)
— 1000 m: 1. Bojan Erjavšek — SSD »Tone Cufar«; 2. Boris Smagin — SSD »Tone Cufar«;

MLAJŠE MLADINKE (2)
— 1000 m: 1. Stanka Klemenc — SK Jesenice in 2. Marjana Oblak — TVD Partizan Jesenice.

MLAJŠI MLADINCI (12)
1600 m: 1. Drago Makuc — HK Jesenice; 2. Ivo Subic — SSD »Tone Cufar«;

STAREJŠI MLADINCI (9)
— 1600 m: 1. Srečo Morič — TVD Jesenice; 2. Boris Pesjak — SK Jesenice;

CLANI (2) — 2300 m: 1. Janez Kržan — SK Jesenice in 2. Vinko Bergant — SK Jesenice.

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU

III. del Farizeji

24. nadaljevanje

»Dobro povedano. Prav dobro povedano!« odobrava to, staro geslo Bregar, ki je že nekoliko okajen. »To se pravi: vsi za nas, mi za vse! Torej so vendarle priznali našo oblast, ki so nam jo oporekali in se norčevali iz nas, da smo si jo kupili z leseno barako, ki smo jo pred volitvami obljubili ciganom. Zdaj, ko jih skrbi, kaj bo, prav radi priznavajo, da je prav od nas odvisen njihov obstoj in dobrobit, da samo mi lahko poskrbimo za popolno varnost življenja in imetja državljanov.«

»Odgovorna naloga!« meni kaplan Mozoljec. Uresničili jo bomo lahko samo, če se bomo striktno držali sklepa, da občinski državni varnostni organi ostanejo ves čas na svojem mestu, in če bomo pravočasno ustanovili pomožno stražo. Ta pomožna straža bo v določenem trenutku morda celo pomembnejša od žandarmarije in policije. Njena naloga bo, da ob morebitni (kaj morebitni, gotovi nemški) zasedbi preprečila nered, ki jih lahko že sedaj, a tudi potem, pričakujemo od komunistov. Ne razumite me narobe! Nihče od nas si ne želi okupacije! A pripravljeni moramo biti nanjo, posebno naša stranka, ki v tem primeru lahko izbojuje posebne koristi in milost za vse slovensko ljudstvo! Naši sosede prav gotovo niso pozabili, da smo hoteli z njimi najboljše odnose in zavezništvo. Čeprav smo od danes njihovi sovražniki, to se pravi, da smo z njimi v vojni, bodo prav gotovo priznali, da naša, v Sloveniji najmočnejša stranka te vojne ni hotela.«

»Da, prav gotovo!«

»Že, a če nam bodo očitali, da smo se udeležili demonstracij,« zaskrbi Bregarja.

»Kaj bi tisto! Bili smo prisiljeni, saj bi se drugače lahko izpostavili nasilju podivjane in ponorele množice.«

»Zares! Počutil sem se kakor ujetnik na paradi zmagovalcev,« prizna tudi Bregar.

»Svojo nekrivdo,« povzame besedo zopet kaplan Mozoljec, »bomo najlažje dokazali z discipliniranim in lojalnim sprejemom nove oblasti, pa tudi s tem proglasom, ki ga dajemo v javnost. Menda bodo razumeli, zakaj v tem prehodnem obdobju pozivamo prebivalstvo k redu in disciplini, naj ne zapuša v nobenem primeru revirja. «Ne bežite! Ali ni že ta stavek dovolj jaseh dokaz naše lojalnosti do vsega, kar prihaja nad nas. In stavek: »Predvidene so vse možnosti,« torej tudi možnost okupacije in naše lojalne podreditve okupacijskim oblastem. Vodi vojn na ozemlju med Italijo in Nemčijo je nemogoče! V položaju, v kakršnem je naša država, je pravzaprav povsod težko organizirati učinkovito obrambno fronto, saj smo kakor v vreči in bi lahko uspešno kljubovali šele na grški meji. Mimo tega je napad prišel tako iznenada, da bo težko kaj ukreniti. Nihče ni mogel verjeti...«

»Samo komunisti so bili, ki so trdili, da bo vojna.«

»Tega ni treba obešati na veliki zvon!« zavrne Bregarja župan.

»Saj so obesili sami! Ljudje so brali letake! In to je bilo komaj včeraj!«

»Med včeraj in danes je cela večnost! Naša ideja po ustanovitvi občinskega narodnega sveta je zmaga. To dokazuje, da komunistični letaki in hujskanje proti nam niso dosegli svojega namena in da so ljudje nanje že pozabili. Sok, ki smo ga doživeli davi navsezgodaj, je izbrisal spomin na včeraj in ga porinil v davno preteklost,« poudari kaplan Mozoljec.

»Toda komunisti ga bodo priklicali že jutri v danes, da se izrazim po vaše,« oporeka Bregar.

»Res je!« se z Bregarjem strinja tudi župan, a z županom tudi drugi. »Komunisti bodo prav gotovo izdali nov letak in z njim hujskali proti narodnemu svetu.«

»To pričakujem tudi jaz!« pravi kaplan. »In ne samo pričakujem, želim si...«

»Kako?« ga pogledajo.

»Da, želim si. In to letak z najbolj ostrimi besedami, s psovskami, ki bi letele na račun ustanovitve Narodnega sveta, saj bi bila s tem naša zmaga še bolj popolna. Njihovi zavezniki v medstrokovnem akcijskem odboru bi jim očitali, da razbijajo težnjo k enotnosti v teh težkih dneh, a mi bi lahko upo-

rabili proti njim silo. Dali bi jih pozapreli in če treba, da bi s tem kupili pri okupacijskih oblasteh vsaj del samostojnosti za naš narod, recimo avtonomijo ali protektorat, bi jih izročili novim oblastnikom. Naposled je bolje, da izgine v nemških koncentracijskih taboriščih peščica, kakor da bi ves narod zaprosil edino možnost in upanje na vsaj delno samostojnost in oblastno samoupravo zaradi hujskanja k vojskovanju ali celo h gverili ter si zaradi peščice, ki ne more pretrpeti komunističnega poraza v Španiji, nakopal maščevanje velikanov, kakršna sta Hitler in Musolini... Da, bolje žrtvovati komuniste, kakor si nakopati nemško ali italijansko jezo...«

Pametna misel! Originalna misel!

In vendar, ali je ni že danes nekje slišal?

A kje?

»Ne, nikjer! To je samo moja misel! Zares originalna misel, ki jo bo treba še natančno premisliti in se o njej pogovoriti s Smajdom.«

Ne spominja se, da je nekaj podobnega bral davi v Missalu:

»Expedit vobis, ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat!«

Ali ni govoril tako o Kristusu veliki duhovnik Kajfa, da je bolje, da pogine en človek za ljudstvo in ne vse ljudstvo. In ali ni bral prav tam, da so na tem posvetu judovski duhovniki sklenili, da Jezusa usmrtili:

»Ab illo ergo die cogitaverunt interficere eum...«

Tudi Kajfa se je bal, da bo zaradi Jezusa priklican nad Jude rimsko maščevanje in izgubil nad njimi oblast. In Jezus je moral umreti, ker je obljubljal božje kraljestvo revnim, nesrečnim, sužnjem in trpečim.

Kaplan Mozoljec se ne zaveda, da se s svojo družino prav nič ne razlikuje od judovskih farizejev in da govori o komunistih podobno, kakor so nekoč veliki duhovniki in farizeji govorili o Kristusu.

»Kar prihaja nad nas, morda ni zlo, ki se ga boji naša negotovost, marveč sila, ki se je mi nismo upali nikoli do kraja poslužiti, da bi očistili slovenski narod kuge, ki so jo zasejali rdeči. Če se izpolni pričakovanja naših voditeljev, pomeni čas, ki prihaja, očiščenje za naš narod in celo zagotovitev velike prihodnosti, ki si jo bomo ustvarili po slovaškem vzgledu. Vse kar delamo, je za ohranitev katoliške podobe našega naroda, najbolj katoliškega naroda na svetu. Naj nam pomaga Bog s svojim blagoslovom,« zaključuje kaplan Mozoljec.

Toplo jim je pri duši. Vojna z rdečimi je izbojevana. Zmaga je njihova. In ta zmaga je mnogo bolj pomembna kakor boj proti državam, ki so davi napadle Jugoslavijo in proti katerim so brez moči.

»Brez dvoma. Vsak odpor je nesmiseln. Za nas bi bilo najbolje, da bi generalni štab ukazal takojšen umik iz Slovenije, mi pa bi preprečili uničenje in si tako ustvarili zaupanje okupacijskih oblasti.«

Tako teče pogovor in se spreminja v načrte, ki jih bodo uresničili v novih okoliščinah in pod novimi oblastniki, čeprav govore večinoma v pogojnikih in se skoro sleherni njihov stavek začneja s »če«.

»Ce...«

Zunaj pa je večer. Prvi vojni večer. Ulice so prazne. Samo vlaki, ki so te dni zatrpali postajo, vozijo nazaj proti Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Tudi tovarna ni tako hrupna, čeprav so jo že ustavili, ker so to zahtevali delničarji. Toda ognji v plavžih in martinovkah še gore. Gore, kakor so ukazali lastniki, čeprav so se skoro vsi umaknili v Nemčijo in vodstvo prepustilo bankirju in delničarju Avgustu Praprotniku z naročilom, naj poskrbi za vzdrževanje naprav, tako da bo tovarna lahko začela sleherni hip zopet obratovati.

Tišino na cestah zmotijo kdaj pa kdaj orožniške patrulje. V samem mestu jih je ostalo malo. Večino orožnikov je komandir poslal na prošnjo komandirja predmestne občine v predmestje, da bi bili pri roki, če bi prišlo do komunističnih izgredev.

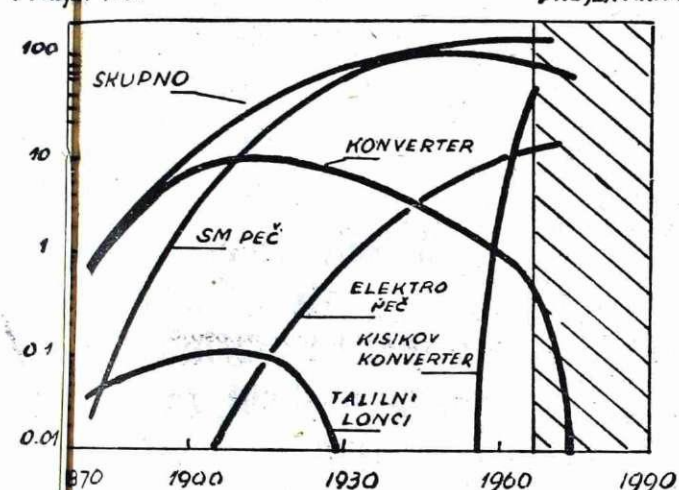
»Komunistom ni zaupati. Stalin ima pakt s Hitlerjem. Lahko bi rovarili in napravili kako sabotažo. Treba je paziti nanje. Njihovemu prostovoljstvu ne smemo verjeti, saj so sovražniki Jugoslavije št. 1. Zato jih je treba imeti nenehno na očeh.«

Tak je ukaz. Zato je orožnikov pred javno hišo valjarno toliko kakor ob kaki stavki.

»Treba je ohraniti red in mir.«

PROIZVODNJA
V MILIJON TON

PROJEKTIRANO

Slika 1. — Različni procesi za proizvodnjo jekla so zamišljeni kot funkcije časa. Z ekstrapolacijo krivulj na osnovi današnjega stanja, lahko predvidimo, da bo SM proces prenehal ostajati leta 2000. Na isti osnovi bodo električne peči dosegle svoj proizvodni vrh okoli leta 1970. Diagram prikazuje proizvodnjo jekla v ZDA.

večega jekla, proizvedenega v vsa vrsta peči. Pogoji, ki vplivajo na povečanje proizvodnje jekla v električnih pečeh, so:

1. stalno padanje cene električne energije,
2. razvijanje kontinuirane elektrode za nadomestitev težkih in krhkih grafitnih elektod, ki jih sedaj uporabljamo,
3. možnost uporabe cenenege strega železa v vložku.

Večar če lahko vakuumski postopek dvigne kvaliteto SM in kisikovega jekla na isto raven kot elektro jekla, lahko pričakujemo padec proizvodnje jekla v električnih pečeh.

V kratkem razdobju 12 let je postal kisikov proces po važnosti drugi, takoj za SM procesom. V prihodnje bo v ZDA postal najvažnejši postopek za proizvodnjo jekla. Danes ima Japonska večjo proizvodno zmogljivost v kisikovih konvertorjih kot katerekoli druga država. Vendar razlika se naglo zmanjšuje in v letu 1967 bodo ZDA prve na svetu v proizvodnji kisikovega jekla.

Ceprav vzbujajo velike spremembe v tehnologiji proizvodnje jekla močno pozornost, je bila le redka takšna iznajdba, ki je pomenila osnovno izpopolnitev industrijskih postopkov. Z vztrajnimi naporji so uvažali izboljšave, ki so jih podpirale kvaliteta premoga, železnih rud in koncentratov. Z večjimi, hitro obratujočimi in vzdržljivejšimi pečmi dosegamo vedno večje proizvodne zmogljivosti. Istočasno znižujemo porabo energije ter proizvajamo jekla z višjo trdnostjo, manjšo težo in taka, ki so bolj trpežna.

Dejansko danes ves premog, ki ga uporabljajo v metalurški namene, čistijo v modernih separacijah. To pred desetimi leti še ni bil primer. Te metode čiščenja premoga zelo drobne zrnati so omogočile izboljšanje njegove kvalitete. Čiščenje premoga in odgovarjajoče mešanje omogoča uporabo slabših vrst za proizvodnjo koksa z visoko trdnostjo, nizkim pepelom in žveplom.

(nadaljevanje prihodnjic)

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Po rebalansu občinskega proračuna

Obsojeni na životarjenje

Med tednom so člani sveta za kulturo in prosveto ter člani upravnega odbora za pospeševanje kulturno prosvetne dejavnosti, obravnavali položaj, ki je nastal po rebalansu občinskega proračuna, ki so ga sprejeli na zadnji seji skupščine občine Jesenice.

Položaj, v katerem so se znašle poklicne in amaterske organizacije ter društva, ki se ukvarjajo s kulturno prosvetno dejavnostjo v naši občini, je po sprejetem rebalansu več kot zaskrbljujoč. Že sredstva, ki so bila odobrena pred rebalansom in namenjena za nadaljnji razvoj kulturno prosvetne dejavnosti v občini, so bila minimalna in bi posamezna društva ter ustanove le s težavo krile potrebe.

Sicer je res, da so bila z rebalansom proračuna občine Jesenice prizadeta vsa področja družbene dejavnosti, vendar bodo posledice na področju kulturno prosvetne dejavnosti zelo hude. Marsikatero prosvetno društvo nima niti toliko denarja, da bi lahko financiralo vzdrževanje kulturnih domov, ki so last družbe oziroma nas vseh, kaj šele za financiranje dejavnosti posameznih odsekov. Na skupni seji so npr. ugotovili, da je občinska knjižnica le še izposojevalnica knjig, saj ima na razpolago malo sredstev za nakup novih knjig. Finančno stanje v gledališču tudi doslej ni bilo rožnato, položaj pa bo še težji, če upoštevamo, da bodo gledališču odtegnili milijon S dinarjev. Svobode in kulturno prosvetna društva bodo po rebalansu računa dobila skoraj 3 milijone dinarjev manj. To pomeni za marsikatero društvo in sekcijo skoraj nepremostljive težave in životarjenje v bližnji in daljnji prihodnosti. Precej programov, ki so jih sprejeli na občinih zborih Svobod in prosvetnih društev, bo treba opustiti in se prilagoditi novemu položaju. Kljub pomankanju finančnih sredstev Svobode ne bodo ukinjale posameznih odsekov oziroma dejavnosti, toda veliko truda in naporov bo treba vložiti, če bomo kdaj pozneje hoteli spet oživiti delo v posameznih sekcijah. V ilustracijo naj povemo, da je za potrebe desetih Svobod in prosvetnih društev, kolikor jih imamo v občini, do konca letošnjega leta namenjenih le še 500.000 S din. Ta denar bi komaj zadostoval za eno samo društvo, ki ima v načrtu veliko prireditev na Jesenicah ali pa v drugih krajih in celo v zamejstvu. Na skupni seji obeh forumov je bil sprejet sklep, da gospodarskim organizacijam in ustanovam v občini pošljejo pismene vloge, v katerih jih bodo seznanili s trenutnim položajem, ki je na

tem področju nastal po rebalansu proračuna. Prepričani smo, da bo marsikatera delovna organizacija v občini razumela kritično stanje, v katerem se nahajajo ustanove in prosvetna društva ter nakazala nekaj sredstev. Toda vprašanje je, ali bodo dodatna sredstva iz delovnih organizacij, ki naj bi jih dobil sklad za pospeševanje kulturno prosvetne dejavnosti, tolikšna, da bi lahko premostili največje težave pri financiranju kulturno prosvetne dejavnosti. Omejena finančna sredstva bodo vplivala na programsko politiko posameznih ustanov in društev, ker bodo morali zelo skrbno

pripraviti nove programe in jih vskladiti z najnovejšim položajem. Lahko si predstavljamo, da vse to pomeni veliko moralno in politično škodo.

Ob koncu seje so razpravljali še o delu komisije za spomeniško varstvo pri svetu za kulturo in prosveto. Sprejeli so sklep, da omenjena komisija z delom preneha, ker ni na razpolago dovolj sredstev, da bi lahko v bližnji ali daljnji prihodnosti uresničili naloge, ki so predvidene v obširnem programu te komisije. V kolikor bodo finančna sredstva zagotovljena in dani tudi vsi ostali pogoji za nadaljnje delo na tem področju, bo svet za prosveto in kulturo imenoval občasno komisijo, ki bo opravila določene naloge.

or

Uporabniki cest

V devetih mesecih letošnjega leta je bilo na cestah naše občine 183 prometnih nesreč. Ena se je končala celo s smrtnim izidom, 33 je bilo hudo, 55 pa lažje poškodovanih. Materialno škodo cenijo na 40.832.000 S dinarjev.

Nesrečam so botrovali naslednji vzroki:

— neprimerna hitrost glede na sposobnost ceste, vozila in voznika	39
— nepravilno prehitevanje	28
— nepravilna vožnja, vožnja po sredini ali na levi strani ceste	22
— neprevidnost	18
— spolzka cesta	17
— prekratka varnostna razdalja	9
— izsiljevanje prednosti	7
— nenadna okvara na vozilu	6
— vinjenost	5
— ovire na cesti, kamenje — divjad	5
— nepravilno prečkanje ceste in nenaden prihod na cesto	4
— vožnja brez voznškega dovoljenja	2
— ostali vzroki	21

Nesreč je precej, saj se je pripetilo povprečno na mesec kar 20,3 nesreče. Pri tem je morda najbolj zaskrbljujoče to, da se je največ nesreč zgodilo zaradi prevelike hitrosti voznikov, ki niso znali oceniti sposobnosti cestišča, vozila in predvsem svojih voznških sposobnosti. Zanimiv je podatek, da so na vrhu spiska prav nesreče, ki so nastale zaradi nepravilnih ocen voznikov. Če seštejemo prve štiri skupine: neprimerna hitrost, nepravilno prehitevanje, vožnja po sredini ali levi strani ceste ter neprevidnost pri vožnji, dobimo presegnetljivo visoko številko 107 nesreč zaradi nepremišljenosti. Če dodamo še ostale vzroke, na katere so vplivali vozniki, to je prekratko varnostno razdaljo, izsiljevanje prednosti, vinjenost in vožnjo brez voznškega dovoljenja, se to število povzpne kar na 130, to je na dobri dve tretjini vseh nesreč v letošnjem letu!

Težko bi našli vse vzroke, zaradi katerih naši vozniki na cesti tolikokrat kršijo najosnovnejša pravila vožnje. Vsekakor pa to narekuje na cesti še strožji režim, strožje kontroliranje in kaznovanje voznikov, ki so kršili cestno-prometne predpise, predvsem pa še več prometne vzgoje.

S. H.

V pripravi naj sodeluje več članov

Izvršni odbor Občinskega odbora SZDL Jesenice je v sredo, 12. oktobra, razpravljal o pripravi na konferenco krajevnih organizacij SZDL. Konferenca bodo izvedene skladno z novim statutom Socialistične zveze, ki ga je sprejel VI. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Novi statut namreč predvideva, da člani občinskih, republiških in zvezne konference stalno vodijo in usmerjajo delo organizacije, medtem ko so se doslej konference sestajale le na vsaki dve oziroma štiri leta in takrat sprejele okvirne smernice za delo v prihodnje. Za izpolnitev teh nalog so bili izvoljeni posebni odbori, ki so imeli še izvršilni organ — Izvršni odbor.

Novi statut predvideva, da volijo člane konference neposredno vsi člani organizacije. To pomeni, da izvolijo člane konference na zborih članstva po krajevnih organizacijah. Zaradi tega je Izvršni odbor sklenil, da naj krajevne organizacije izvedejo svoje zbornice članstva v času od 15. novembra do 15. decembra; občinska konferenca bo v januarju naslednjega leta, medtem ko bo republiška konferenca februarja prihodnjega leta.

Zaradi takega razporeda konferenc in zaradi priprave na skupščinske volitve, ki bodo tudi spomladi prihodnjega leta, čaka Občinski odbor SZDL dokaj delavno obdobje, od katerega pričakujejo pozitivitev aktivnosti celotnega članstva, ki je v zadnjem času upadla.

Izvršni odbor meni, da naj bi krajevne organizacije SZDL na svojih zborih članstva predvsem pretresle svojo družbeno politično aktivnost, osvojili pa naj bi tudi sklepe, ki bi od vsega članstva zahtevali širše sodelovanje v organizaciji.

Da bi dobil občinski odbor čim širši vpogled v problematiko okrog konference oziroma, da bo sodelovalo pri pripravi več članov, se bodo o pripravi in točnejših rokih za krajevne konference pomenili še na sestanku s predsedniki krajevnih organizacij Socialistične zveze, ki bo v prihodnjem tednu. Dokončni sklep o vsem tem pa bo sprejel Občinski odbor SZDL na razširjeni seji, ki bo koncem tega meseca.

Izvršni odbor se je menil tudi okrog sestave pravilnika nove občinske Konference. Pravilnik mora biti izde-

lan na osnovi načel zveznega in republiškega statuta.

Po dosedanjem predlogu Izvršnega odbora naj bi Konferenca štela 63 članov, tako da pride na 200 članov Socialistične zveze en član Konference. Krajevni odbor bi potemtakem volili na svojih zborskih članstva naslednje število članov:

Rateče — 2, Kranjska gora — 5, Mojstrana — 5, Hrušica — 2, Planina pod Golico — 1, Plavž — 13, Podmežaklja — 6, Sava — 8, Javornik — 12, Blejska Dobrava — 3, Zirovnica — 6.

Na prvem zasedanju Konference bodo izvolili izmed sebe še izvršilni organ, ki bo imel vlogo dosedanjega Izvršnega odbora. Le-ta bo izpolnjeval sklepe Konference med posameznimi zasedanji. Na konferenci bodo izvolili tudi člane republiške konference.

V šali zares ali Jeseniška občina skrbno skrbi za umrle

Verjetno jih je malo, ki še niso bili na novem pokopališču na Blejski Dobravi in prav gotovo so se jezili na razrito cesti. Pred kratkim smo ob nekem pogrebu lahko prisluhnili naslednjemu pogovoru dveh občanov, katerima naj bo ime Janez in Jože:

Janez: »Jože, tale pot na Dobravo pa je bolj podobna strganemu rešetju kot cesti«.

Jože: Ja, ja, že, ampak več zakaj?»

Janez: !?

Jože: »Z luknjo ob luknji da občina umrlemu zadnjo priliko, da oživi ali dokončno umre, zaradi tresenja in premetavanja na cesti. Vi-diš, v tem se odraža skrb naše občine za umrle, da ne bi bil kdo živ pokopan.«

Dopisujte v ŽELEZARJA

RAZPIS

Delovna skupnost Osnovne šole Koroška Bela razpisuje prosto delovno mesto snailke. Interesentke naj vložijo pismene prošnje na delovno skupnost Osnovne šole Koroška Bela, do 25. oktobra 1966, v pisarno šole, vsak dan od 8. do 12. ure.

Ljubljanska drama na Jesenicah

Po dveh letih bomo imeli spet priložnost na odru gledališča »Tone Čufar« na Jesenicah pozdraviti predstavo naše osrednje slovenske gledališke hiše — ljubljanske Drame. V četrtek, 20. oktobra, bomo ob 15.30 in ob 20. uri gledali komedijo ameriškega dramatika Edvarda Albeea »KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF«, predstavo, ki v treh letih, kar jo je postavil na oder ljubljanske Drame režiser Mile Korun, velja še zmerom za enega največjih umetniških dosežkov slovenskega poklicnega gledališča.

Za čudo sta si bila v navdušeni pohvali emotna tudi publika in kritika, nedeljena priznanja pa je igra požela tudi na nedavnem gostovanju po Poljski in Češkoslovaški. V igri nastopajo samo štirje igralci: Marija Benkova, Danilo Benedičič, Jurij Souček in vsem poznana Duša Počkajeva, ki je za Martho v komediji. »Kdo se boji Virginije Woolf« letos prejela najvišje slovensko kulturno priznanje — Prešernovo nagrado. In ne nazadnje izredni kvaliteti predstave v prid govori tudi podatek, da bo na Jesenicah že 70. ponovitev te komedije.

Pisec igre, komedije, kot jo eni ali drugi imenujejo, je zdaj že slavni ameriški »jezni mladenič« Edward Albee. Z »Virginio Woolf« je na Broadwayu zaslovel takorekoč čez noč in temu slovesu so nagloma sledile uprizoritve po vseh odrih Starega in Novega sveta. Naslov igre nam ne pove dosti, morda malce več pa dejstvo, da je bila Virginia Woolf (1882 — 1941) angleška romansierka in pisateljica o estetiki in stilnih problemih. Zato lahko pod naslovom igre sklepamo na določen svet, ki je s svojo moralo in nazori ustvaril razmere, v katerih raste moderna družba. Štirje junaki »Virginije Woolf« so predstavniki te družbe in brezobzirno se razkrinkavajo, uživaško mučijo drug drugega in onemoglo obtožujejo. Skratka, »Kdo se boji Virginije Woolf« je komedija, o kateri je zapisal Vasja Predan, da »se je ob njej navzlic temu, da se nam zdi tuja, vredno poglobljeno zamisliti«. Posebej opozarjamo, da je igra za mladino do 16. leta neprijemna.

Vstopnice za izjemen kul-

NAJDNA URA

V nedeljo, 9. oktobra je naš sodelavec našel na Tomšičevi cesti, nasproti uprave Gozdnega gospodarstva Jesenice, ročno uro. Lastnik jo lahko dobi na Koroški Beli, prosvetna c. 16 pri Milanu Zemljiču.

IZGUBLJENA OČALA

Naš sodelavec Jože Košir je v četrtek, 29. septembra, na poti od pokojninskega zavoda do avtobusnega postajališča izgubil očala. Čeprav se je takoj vrnil, jih ni našel. Zato prosi poštenega najditelja, da jih vrne njemu osebno, ali pa vrataru v pokojninskem zavodu.

turni dogodek in umetniški užitek ob gostovanju ljubljanske Drame pravočasno rezervirajte v gledališču »Tone Čufar«. Za gledališke abonente bodo njihovi sedeži rezervirani do srede do 14. ure.

Pevski zbor DPD Svoboda Trbovlje II je preteklo soboto z uspehom gostoval na Javorniku

Trboveljski pevci so prijetno presenetili

V soboto, 8. oktobra zvečer, je bil v dvorani osnovne šole na Koroški Beli koncert mešanega pevskega zbora DPD Svobode Trbovlje II. S SAP-ovim avtobusom so se gostje pripeljali okrog 17. ure na Koroško Belo, nato pa so si z zanimanjem ogledali blumino valjarno na Belškem polju.

Mešani pevski zbor, ki je gostoval na Javorniku, je ljubiteljem petja in članom DPD Svobode Javornik dobro znan, saj imajo člani obeh Svobod in pevskih zborov zelo dobre in prijateljske stike. V minulih dvanajstih letih so izmenjali že nekaj obiskov in koncertov, vendar letošnji koncert trboveljskih pevcev pomeni za poslušalce, zlasti za tiste, ki radi poslušajo zborovsko petje, prijetno presenečenje. Mešani pevski zbor DPD Svobode Trbovlje šteje okrog 50 pevcev in pevk, vodi pa ga poštvovalni in prizadevni pevovodja prof. Ponikvar.

Program, s katerim so se predstavili na Javorniku, pomeni za omenjeni zbor lep napredek, tako glede zahtevnosti, kakor tudi same izvedbe posameznih pesmi. Koncert je bil razdeljen v tri dele. V prvem delu so peli pesmi, ki so bile za poslušalce v dvorani precej zahtevne, zlasti pa so ugajale narodne pesmi in odlomki iz oper. Omenimo naj še, da so poslušalci zahtevali ponovitev Habanere iz opere Carmen.

Škoda, da je slabo vreme v soboto zvečer številne poslušalce, ki so se odločili, da pozdravijo goste iz Trbovelj, premotilo in so ostali doma. Čeprav dvorana v soboto zvečer ni bila napolnjena, pa je bilo v njej precej poslušalcev, ki so z navduše-

njem pozdravili kvalitetno izvedbo posameznih pesmi. Opazili smo tudi, da je v vrstah mešanega pevskega zbora Svobode Trbovlje II precej mladih pevcev in pevk. To pomeni, da v Trbovljah ne skrbijo samo za kvalitetno izvedbo programa, pač pa tudi za dotok mladih ljudi, ki pojejo z veseljem in navdušenjem.

Po koncertu so imeli člani obeh Svobod dovolj pri-

like, da so se pogovorili o problemih, s katerimi se srečujejo pevci na Javorniku in v Trbovljah ter dogovorili, da bodo javniški pevci že v bližnji prihodnosti vrnili obisk trboveljskim pevcem. Koncert trboveljskih pevcev bo ostal ljubiteljem petja na Javorniku še dolgo v prijetnem spominu, čestitkam, ki jih je prejel trboveljski pevski zbor, pa se pridružujemo tudi mi.

— or

Livni vozovi morajo biti dobro naloženi

Obratovodstvo plinske in vodne energije je opozorilo na težke posledice, če bi med prevozom iz martinarn do striper hale z livnih voz padali različni predmeti, ali celo prazne kokile. Posledice bi bile še hujše, če bi bile kokile napolnjene. Ob naspilu je napeljava vode in kislina in bi morebitna prekinitev teh vodov lahko povzročila v valjarnah Bela veliko škodo. Do hudih posledic bi lahko prišlo, če bi se kaj takega zgodilo na nadvozu, ki je speljan čez cesto pri mostu čez Savo na Javorniku. Da bi to preprečili, je bila imenovana posebna komisija, ki bo poskrbela za zavarova-

nje in izdala navodila, ki jih bo treba upoštevati, da razni predmeti ne bodo padali z livnih voz.

Že sedaj je treba upoštevati, da predmeti ne smejo biti naloženi preko čelnih in

stranskih robov platoja ali železniškega vagona. Vsem, ki so zaposleni pri prevažanju vagonov in platojev, pa je naročeno, da ne smejo opraviti prevoza prej, dokler ne bodo vozovi pravilno naloženi. B.

Na podlagi sklepa Skupščine republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SR Slovenije, sprejete na 23. seji, dne 20/6-1966, razpisuje komisija za odobravanje sklepanja kreditnih pogodb posameznim interesentom, ustanovljena pri Društvu upokojencev Jesenice naslednji

N A T E Č A J

Iz sklada Republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SR Slovenije se razpisuje iz sredstev za področje občine Jesenice posojilo v višini 150.000,— novih dinarjev. Sredstva se bodo odobraval kot posojilo upokojencem in invalidom za adaptacijo neprimernih stanovanj, oziroma za graditev ali nakup stanovanj za svoje potrebe na območju občine Jesenice.

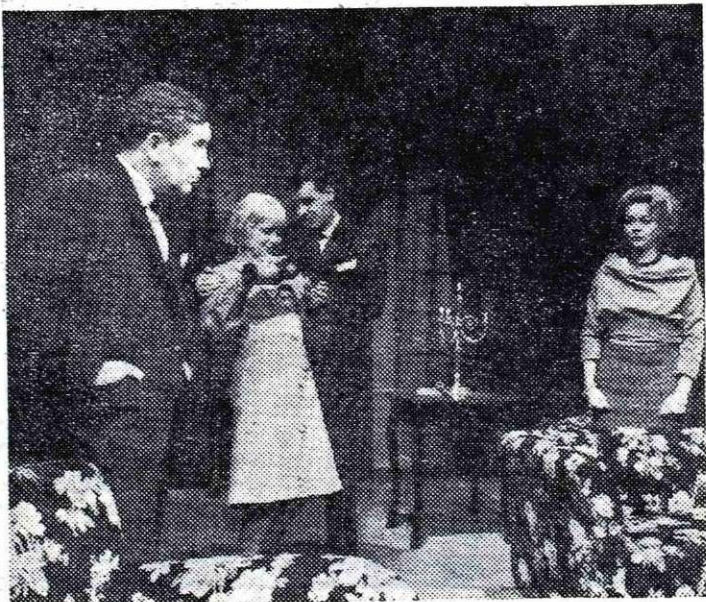
1. Kredit se bo odobral do največ 10.000 novih dinarjev, ob lastni udeležbi do najmanj 30 % predračunske vrednosti gradnje, z najdalj 10-letno dobo vračanja in z 2 % obrestno mero.

2. Borcem NOV se pod pogoji iz prejšnje točke odobri kredit za dobo vračanja najdalj 20 let z 1 % obrestno mero.

3. Za odobritev posojila morajo prosilci predložiti:
a) gradbeno dovoljenje za gradbenim načrtom in predračunom, kadar želi upokojenec ali invalid adaptirati, oziroma zgraditi lastno stanovanje,
b) administrativno prepoved v 2 izvodih,
c) potrdilo o višini mesečnih prejemkov.

Razpis traja od 15. oktobra do 15. novembra 1966. Vloge je treba dostaviti na naslov: Društvo upokojencev Jesenice — in to v zaprti kuverti. Na kuverti je treba vidno označiti »Komisiji za odobravanje posojil«.

Komisija za odobravanje sklepanja kreditnih pogodb pri Društvu upokojencev Jesenice

Prizor iz komedije »Kdo se boji Virginije Woolf«

Seja uprave ŠD Jesenice

V ponedeljek je bila redna seja ŠD Jesenice. Dnevni red je obsegal pet točk. Ker se je seja zavlekla, so na predlog predsednika skrajšali dnevni red za dve točki.

Najvažnejša je bila druga točka dnevnega reda: program dela zimskih klubov. V tej točki so posamezni predstavniki smučarskega kluba, hokejskega kluba in kegljačev na ledu podali program dela za prihodnjo sezono. Predsednik smučarskega kluba inž. Marolt je v grobih obrisih opisal koledar prireditve v prihodnji zimi in nakazal nekatere probleme. V razpravi so nato načeli tudi vprašanje, naj smučarski klub prevzame poleg tekmovalcev z Javornika pod svoje okrilje tudi žičnico na Kresu, da ne bi prišla razpadati. Istočasno je predsednik smučarskega kluba prosil vse navzoče, naj v svojih klubih začnejo akcijo, da bi se člani udeležili prostovoljne delovne akcije za dograditev smučarskih prog na Črnem vrhu.

Pri pregledovanju programa hokejskega kluba je bilo ugotovljeno, da klub ne more utrditi raznih terminov srečanj na Jesenicah zaradi vedno menjajočega se programa priprav državne reprezentance. Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos jedro državne reprezentance sestavljali igralci Jesenic. Odborniki so predlagali da bi bile priprave reprezentance na Jesenicah. Predstavniki HK Jesenice je obljubil, da bo to posredoval HK Jugoslavije, vendar je že v naprej prepričan, da to ne bo sprejeto. V zadnjem času vse preveč hočejo zamašiti proste termine v športni hali Tivoli. Povedal je, da bo na Jesenicah osem mednarodnih srečanj, ki jih bo odigrala reprezentanca. Istočasno je uprava HK Jesenice predlagala, da bi se hokej pričel tretirati kot vrhunski šport in s tem užival večje bonitete. Predsednik HK je tudi povedal, da še ni nič jasnega o prestopu nekaterih igralcev k ljubljanski Olimpiji. Igralci so do sedaj šele ustmeno zaprosili za izpisnice, ki jih pa klub še ni dal. Kegljaki na ledu imajo precej obširen program, ki ga bodo skušali uresničiti v celoti. Rešen je tudi problem shranjevanja tekmovalnih čokov.

Direktor Zavoda za vzdrževanje športnih objektov je tudi povedal, da so jeseniški športniki, predvsem hokejisti, napravili tudi že prvo škodo v novih garderobah. V prihodnje bo zavod klubom zaračunal povzročeno škodo. Precej časa so odborniki razpravljali o neredih, ki se zad-

nje čase pojavljajo na naših igriščih. Uprava ŠD Jesenice prosi gledalce, naj se na raznih prireditvah obnašajo spodobno in športno, da ne bi v prihodnje prišlo do ponovnih pretepov. Sklenili so tudi, da bodo v prihodnje na vseh »nevarnejših« srečanjih navzoči predstavniki Milice, ki bodo vse vročerkveze takoj odstranili z igrišča.

Razpravljali so tudi o preostri kazni predsedniku košarkarskega kluba in trenerju ženske ekipe. Predlagali so, da je treba za letno skupščino KZ Slovenije pripraviti potrebno gradivo, da bi v prihodnje ne kaznovali tako enostransko, povzročitelj neredov pa bo ostal nekaznovan.

P. K.

Z boljšo organizacijo k novim uspehom

V soboto, dne 8. oktobra 1966, je bil v bazi na Plavžu redni letni občni zbor balinarskega kluba Jesenice. Dosedanji predsednik Silvo Kapus je izčrpno poročal o plodnem delu balinarskega kluba, o uspešnem medklubskem in republiškem tekmovanju, medtem ko na državnem prvenstvu v Zagrebu niso uspeli.

Klub je izvedel tudi rekreacijsko tekmovanje železarjev v balinanju. V sestavu kluba deluje tudi sekcija kegljačev na ledu, ki so prav tako zabeležili lepe uspehe. Čeprav so imeli lastno ledeno plovcev komaj 20 dni, so izvedli nekaj uspešnih tekmovanj na umetnem drsališču pod Mežakljo.

Predsednik pa je v svojem

poročilu opozoril tudi na nezdrave, malomarne in neodgovorne odnose med člani kluba in navedel, da se v vsej mandatni dobi odbor kluba ni niti enkrat polnoštevilno sestel. Člani niso izpolnili obvez, sprejetih na izpolnitnem občnem zboru v zvezi z ureditvijo igrišča in okolice. Od planiranih 6.000 so opravili komaj nekaj nad 500 prostovoljnih ur. Blagajniško poročilo je pokazalo, da je klub racionalno trošil sredstva, tako da je leto zaključil z dobrim saldonom, čeprav od občinskega odbora ŠD niso uspeli dobiti niti dinarja. Razprava je pokazala, da je bilo predsednikovo opozorilo glede nepravilnih odnosov utemeljeno, saj so člani nekatere nepravilnosti precej burno obravnavali.

Kritično je bilo ocenjeno tudi nekoordinirano delo med Gorenjsko balinarsko zvezo in posameznimi klubi. Tako se je dogajalo, da klub celo dva, tri dni pred večjimi turnirji ali tekmovanji ni vedel, koliko klubov in kakšno število ekip bo sodelovalo ter od kod so vabljeni tekmovalci. Zato je občni zbor predlagal, naj bi imel vsak klub svojega predstavnika za povezavo med zvezo in klubi.

Občnemu zboru balinarskega kluba je prisostvoval tudi predstavnik športnega društva Jesenice Viktor Brun, ki je pohvalil delo kluba, istočasno pa priporočil novemu odboru, naj bolj sistematično vzgaja dobre in kvalitetne igralce in posveti več pozornosti nadarjenim mlajšim članom, ki bi v doglednem času zamenjali starejše igralce. Prav tako je pozval vse na občnem zboru prisotne člane, naj uredijo medsebojne odnose, ker bi imeli le-ti lahko negativne posledice za nadaljnji razvoj in uspeh kluba.

S. Ivanovič

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našo drago mamo

MARIJO VIDMAR

K njenemu zadnjemu počitku, ji darovali cvetje, najlepša hvala. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Sajevidu, sestri Ivanki za nego med boleznijo, sosedom ter vsem voznikom osebnih avtomobilov.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: sin z družino, hčerka z možem, sestra Ivanka in Neža, zet France, družine Vidmar, Arnež in Gaser.

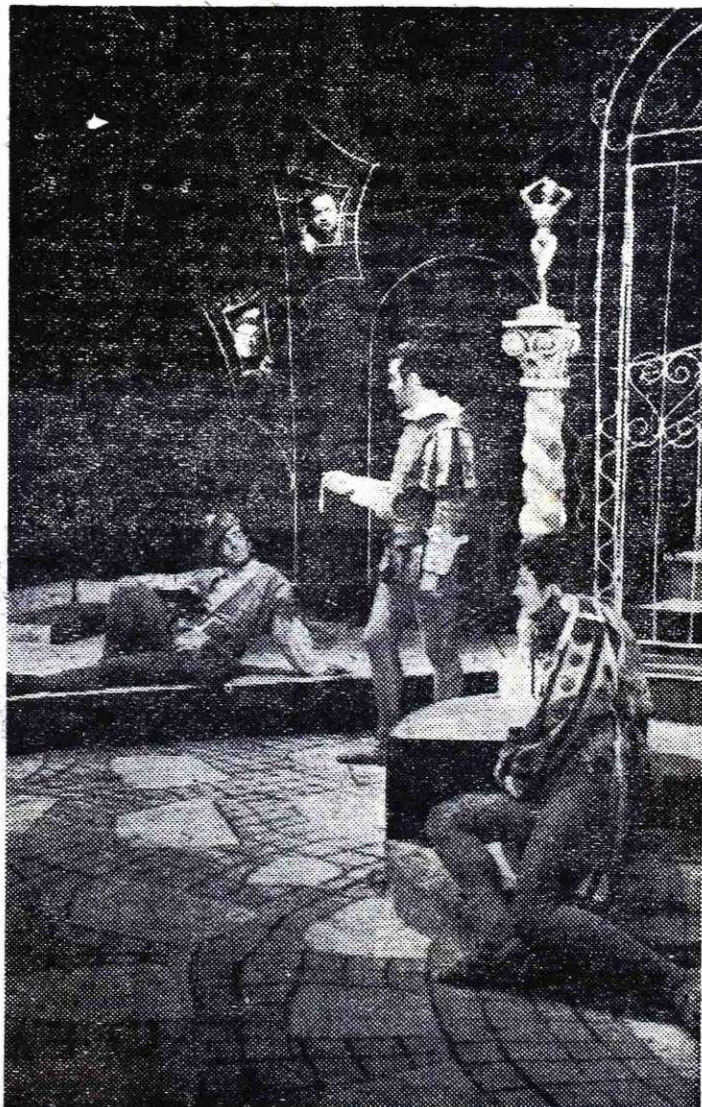
Gledališče začenja novo sezono

V soboto, 15. maja zvečer, se bo prvič dvignil zastor našega amaterskega gledališča »Tone Čufar« za začetek nove sezone 1966-67. Otvoritev nove sezone pripada prvi predstavi v minuli sezoni uprizorjene premiere »Boter Andraž«, kakršen je naslov v slovenski jezik presajene komedije »Dundo Maroja«, najboljšega dela renesančnega komediografa iz Dubrovnika Marina Držića.

Držića poznamo na našem odru že iz njegovega »Tripča de Utočca« in s tem vso njegovo radoživost, renesančno neugnanost in mediteransko temperamentnost. Vse te odlike so v najboljšem njegovem delu »Dundo Maroja« stopnjevane do vrha in zato ni čudno, če to komedijo najdemo tudi na mnogih evropskih odrih. Držić se je rodil leta 1508 v Dubrovniku, prihodnje leto pa bomo slavili 400-letnico njegove smrti. Ta prva polovica 16. stoletja, v kateri je živel in pisal, pripada renesansi, obdobju, ko se je Evropa navkljub srednjeveški mističnosti in temačnosti zagledala v človeka in mu dovolila vse tiste lastnosti, ki jih prej ni smel pokazati: razigranost, radoživost, veselje do življenja in pravico do veselja. Držić je zvest otrok svojega časa in vsa njegova dela so prežeta z optimističnim slikanjem življenja in sončnim temperamentom, kakršnega premore le Mediteran. Slovenci sredi 16. stoletja po zaslugi protestantskih piscev šele dobivamo prve borne poizkuse pisane slovenščine, zato se dr. Mirko Rupel pri presajanju »Dunda Maroja« na slovenska tla poslužil slovenskega knjižnega jezika, kakršnega je sto let pozneje, to je sredi 17. stoletja, pisal Janez Svetokriški, ki ni samo prislusnil svoji rodni in pojoči vipavščini, temveč tudi živemu in domačemu govoru. Tako smo dobili »Botra Andraža«, ki kljub tej poslovenitvi ostaja ves Držičev, zaradi stare slovenske jezikovne melodije pa še posebej dragocen in zanimiv. Vesela in razgibana zgodba nam je tako še bolj domača, hudomušna in odkrita Držičeva beseda pa še bližja in neposredna.

Komedijo »Boter Andraž«, ki je že pri premieri požela vse priznanje pri publiku, je scensko in režijsko pripravil Srečko Tič, v vlogah pa nastopajo Janko Markelj, Janez Kavčič, Franci Košir, Rudi Mandič, Jaka Jeraša, Miran Lakota, France Lotrič, Vera

Smukavčeva, Tatjana Koširjeva, Anica Vistrova in Stanika Geršakova. Smeha in razvedrila željna jeseniška in okoliška publika bo prav gotovo z veseljem sprejela »Botra Andraža« in s čim številnejšim obiskom dokazala naklonjenost našemu amaterskemu gledališču tudi za vso sezono 1966-67 vnaprej. Kolektiv amaterskega gledališča »Tone Čufar« se trudi in se bo trudil tudi v bodoče, da svoje publike ne bo razočaral, zato publiku in gledališču: »srečno v sezono 1966-67!

Ob koncu minule sezone so gledališčniki uprizorili komedijo »Boter Andraž«, s katero začenjajo letošnjo sezono

Jesenice - Ilirija 32:31 (13:16)

Jesenice : Svoboda 6:0

V soboto zvečer so v zadnji prvenstveni tekmi SKL za ženske košarkarice Jesenic premagale Ilirijo z 32:31 (13:16). Pred nekaj gledalci sta tekmo sodila Frelj iz Medvoda in Svetlin z Javornika.

JESENICE: Bertoncelj 14, Vudrič 11, Radočaj 3, Koren 2, Mušič 2.

ILIRIJA: Sušter 11, Sedej, Wellc 10, Suša 8, Novljan 2.

Vreme igralkam v soboto zvečer ni bilo naklonjeno, saj je ves čas tekovanja močno deževalo. Spolzka žoga in mokro igrišče ni dopuščalo igralkam, da bi pokazale vse svoje znanje. Redki obiskovalci pa so bili vseeno priče precej razburljivi igr. Najbolj dramatične so bile zadnje sekunde, ko so naše igralkke prevzele vodstvo. Le s polno mero znanja in taktike so srečanje odločile sebi v korist.

Kakor smo že zapisali, se je v soboto končalo tekovanje v slovenski ligi za košarkarice. Igralkke Slovane so naslov prvaka osvojile že nekaj kol pred koncem. Naša dekleta so v skupni razvrstitvi na petem mestu z osmimi točkami in 621 danimi in 642 prejetimi koši. Odigrala so 12 srečanj, od tega so v

štirih srečanjih zmagale, osem pa so jih izgubile.

Z uspehom naše ženske vrste na prvi pogled ne moremo biti zadovoljni. Kdor pa pozna razmere v klubu, posebno še pri ženski košarki, je peto mesto povsem zaslužno in realna ocena ženske vrste. Naše igralkke so letos nastopile s povsem pomlajeno ekipo, saj je najstarejša igralka stara dvajset let, ostale pa mlajše od sedemnajst. Lani so kar tri starejše rutinirane igralkke zapustile moštvo in tako je vse breme ostalo na mladih neizkušenih dekletih, kar je nedvomno veliko psihično breme. V začetku se-

zone je vodstvo kluba računalo na četrto mesto. Srečanje med Jesenicami in Ježico je bilo usodno in morali smo se zadovoljiti s petim mestom. Dekleta so pokazala v vseh srečanjih polno mero borbenosti, manjka pa jim še nekaj znanja in rutine. Prihodnje leto bo povsem drugače. Z načrtnim delom, ki ga sedaj uvajajo v klubu, bo čez nekaj let jeseniška ženska košarka zopet zablestela tako kot pred leti. Vsem igralkam k doseženemu uspehu iskreno čestitamo in jim v prihodnje želimo čim večjih uspehov.

P. K.

Energetsko gospodarstvo - Livarna 7:6

EKIPA ENERGETSKEGA
GOSPODARSTVA
PRVAK V MALEM
NOGOMETU

Kakor vsako leto, tako so tudi letos organizirali medobratno tekovanje v malem nogometu. Več kot tri tedne so na igrišču pod Mežakljo naši sodelavci tekali za žogo in si nabirali dragocene točke za končno uvrstitev. Po številnih srečanjih so končno ostala še štiri moštva, ki so si morala razdeliti najvid-

nejša mesta. Za tretje in četrto mesto sta se najprej pomerili ekipi vzdrževanja Javornik in elektro delavnica. V tekmi za prvo oziroma drugo mesto, ki je bilo na sporedu v ponedeljek, sta se pomerili ekipi energetskega gospodarstva in livarne. Precejšnje število gledalcev in ljubiteljev malega nogometa se je v ponedeljek zbralo ob igrišču in navijalo. Na blatnem in spolzkem igrišču sta se nasprotnika trudila na vse načine, da bi čimprej dosegla zadetke, vendar se je prvi polčas končal neodločeno 1:1. Tudi v drugem polčasu sta bili ekipi zelo izenačeni. V rednem času, določenem za medobratne športne igre, se je tekma končala neodločeno 3:3. Sledilo je streljanje prostih strellov. Najprej so streljali nogometaši energetskega gospodarstva. Od pet možnih so zabili štiri gole. Na vrsti so bili livarji. V vratarjevo opremo je »zlezel« znan hokejist Cena Valentar, vodja moštva energetskega gospodarstva. V lepem slogu je ubral dva zadetka in tako priporil svoji ekipi dragoceni točki ter s tem prvo mesto. Naslov letošnjega prvaka so tako popolnoma zaslužno osvojili nogometaši energetskega gospodarstva. Za zmagovito ekipo so igrali: Bajt, Hribar, Morič, Tavčar, Baloh, Valentar, Dolanc, Vrzič, Benčina.

Končni vrstni red: 1. energetsko gospodarstvo, 2. livarna, 3. vzdrževanje Javornik, 4. elektro delavnica. P. K.

Jeseniški nogometaši so se v VI. kolu nogometnega prvenstva v SCL — zahod pomerili z enajsterico Svobode iz Senčurja pri Kranju. Omenjena enajsterica letos nastopa prvič v tej ligi in je po odigranem šestem kolu na zadnjem mestu lestvice. Jeseniški nogometaši so si že v prvem polčasu zagotovili veliko prednost in zmago. Gostje so bili enakovredni jeseniškim nogometašem le prvih deset minut, nato pa so precej popustili. Gole za Jesenice so dosegli: Klinar 3, Hribar 2 in Mujagić 1. Če bi bili napadalci domačega moštva bolj učinkoviti, bi bil lahko rezultat tekme še večji v njihovo korist, kajti zamudili so nekaj stoodstotnih priložnosti za doseg gola.

Z igro domačega moštva smo bili zadovoljni, saj so igrali bolje kot pred štirinajstimi dnevi proti enajsterici Primorja iz Ajdovščine. V nedeljo odpotujejo jeseniški nogometaši v Zagorje, kjer jih čaka težka tekma. To velja tudi za naslednje srečanje, ki bo v Kopru. Če se bodo nogo-

metaši prvega moštva ravnali po navodilih svojega trenerja, potem lahko pričakujemo, da se bosta obe srečanji končali s čim bolj ugodnim izidom.

Se nekaj besed o seji upravnega odbora NK Jesenice, ki je bila med tednom. Na seji so zelo obširno razpravljali o pripravi vseh treh ekip na naslednje tekme, zlasti pa še treningih, ki morajo biti dobro obiskani, če hočejo igralci dosegati čim boljše rezultate. Po daljši razpravi so za trenerja izbrali Milana Kobana, ki bo treniral igralkke prvega moštva.

-or

Gledališče

SOBOTA, 15. 10., ob 19.30:
Držić — Rupel: BOTER ANDRAŽ — Komedija v treh dejanjih — ZA ABONMA SOBOTA — Otvoritev sezone 1966-67. Red sobota.

NEDELJA, 16. 10., ob 19.30:
Držić — Rupel: BOTER ANDRAŽ ZA ABONMA NEDELJA — Zvezde z vlaki so ugodne. Red nedelja.

CETRTEK, 20. 10., ob 15.30
in 20. uri: E. Albee: KDO SE BOJI VIRGINIE WOOLF — Gostovanje ljubljanske Drame. Vstopnice po 4, 3 in 2 N din pravočasno rezervirajte na telefon 82200.

Cenjene gledalce obveščamo, da gledališče uvaja abonmajske predstave in sicer abonma SOBOTA, NEDELJA in CETRTEK. Vsi, ki so vpisali abonma in še niso dvignili abonmajske vstopnice, naj to store eno uro pred predstavo pri gledališki blagajni. Ob dvigu abonmajske vstopnice morajo vplačati vsaj polovico abonmajske cene.

Za vse ostale gledalce so vstopnice na razpolago pri gledališki blagajni dve uri pred predstavo, še bolje pa je, če jih pravočasno rezervirajo na telefon 82-200.

ROMUNIJA — Zahodnonemško podjetje Schloemann AG. iz Düsseldorfa je dobilo naročilo za dobavo nove bluminje valjarne v Romuniji. Imela bo letno proizvodno zmogljivost 3 milijone ton, valjala bo 8 do 10 ton težke bloke ter bo pričela obratovati v letu 1968.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

15. in 16. oktobra ameriški barv. CS film CRNE OSTROGE, ob 17. in 19. uri.

17. oktobra ameriški barvni film PAST ZA STARSE, ob 17. in 19. uri.

18. in 19. oktobra franc.-italij. film TAJNI AGENT STANISLAV, ob 17. in 19. uri.

20. oktobra nem.-jug. barv. film MED JASTREBI, ob 17. in 19. uri.

21. oktobra nemški film MORILEC NA DOPUSTU, ob 17. in 19. uri.

22. oktobra ameriški barvni film RAZPOSAJENI DELFIN, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

15. in 16. oktobra franc.-ital. film TAJNI AGENT STANISLAV, ob 18. in 20. uri.

17. in 18. oktobra ameriški barv. CS film CRNE OSTROGE, ob 18. in 20. uri.

19. oktobra nem.-jugoslov. barvni film MED JASTREBI, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. oktobra sovjetski film CAS SE JE USTAVIL OPOLNOCI, ob 18. in 20. uri.

22. oktobra franc.-italij. barvni CS film KROG LJUBEZNI, ob 18. in 20. uri.

Kino »ZIROVNICA«

15. oktobra nem.-češki film BREZ POTNEGA LISTA V TUJI POSTELJI.

16. oktobra sovjetski barvni film ZACARANA VAS.

19. oktobra ameriški barvni CS film CRNE OSTROGE.

22. oktobra franc.-italij. film TAJNI AGENT STANISLAV.

Kino »DOVJE«

15. oktobra sovjetski barvni film ZACARANA VAS.

16. oktobra nem.-češki film BREZ POTNEGA LISTA V TUJI POSTELJI.

20. oktobra ameriški barvni CS film CRNE OSTROGE.

22. oktobra sovjetski film CAS SE JE USTAVIL OPOLNOCI.

Kino KOROŠKA BELA

15. oktobra sovjetski film CAS SE JE USTAVIL OPOLNOCI.

16. oktobra ameriški barvni CS film DIVJA REKA.

17. oktobra franc.-italijanski film TAJNI AGENT STANISLAV.

22. oktobra nemški film MORILEC NA DOPUSTU.

Kino KRANJSKA GORA

15. oktobra ameriški barvni CS film DIVJA REKA.

16. oktobra sovjetski film CAS SE JE USTAVIL OPOLNOCI.

20. oktobra franc.-italijanski film TAJNI AGENT STANISLAV.

21. in 22. oktobra ameriški barv. CS film CRNE OSTROGE.

Na Jesenicah film
»Olimpiada v Tokiu«

Med ljubitelji športa že dalj časa kroži vest, da bomo tudi na Jesenicah videli film, ki so ga posneli spretni japonski snemalci med olimpijskimi igrami v Tokiu. To vest so v ponedeljek uradno potrdili tudi na seji uprave ŠD Jesenice. Film bomo v prihodnjem mesecu videli v kinu »Radio«. Uprava kina »Radio«

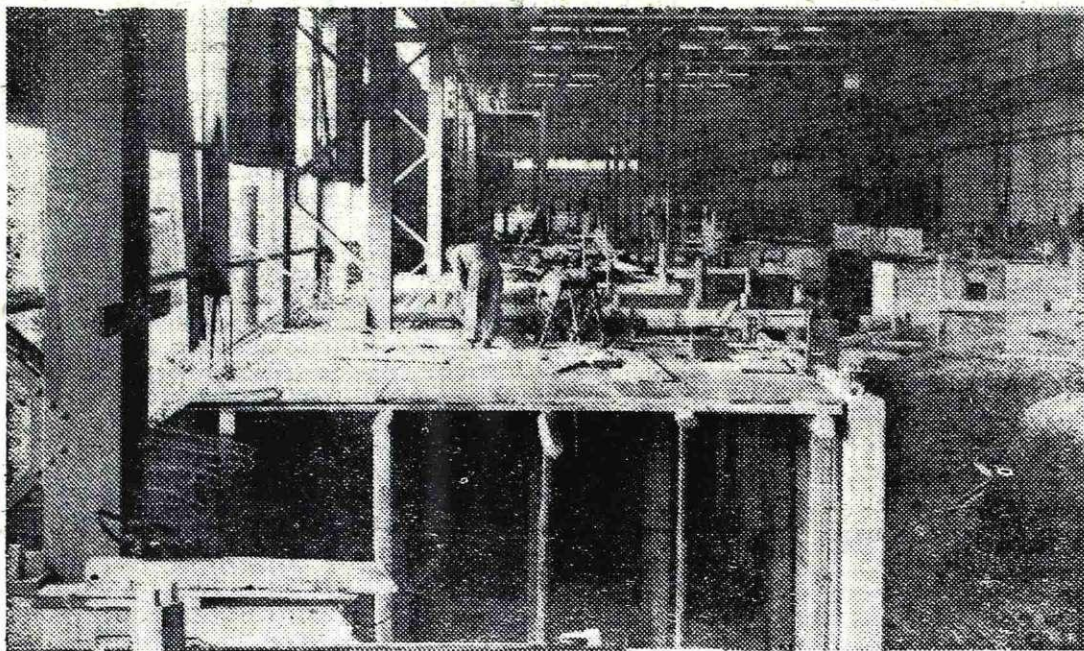
pa je namenila dohodke prvih dveh predstav odboru za izgradnjo športnega objekta pod Mežakljo.

Ljubitelji športa! Oglejte si ta do sedaj največji športni film vseh časov in s tem prispevajte tudi vi svoj delež, da bo hokejsko igrišče čimprej pod streho.

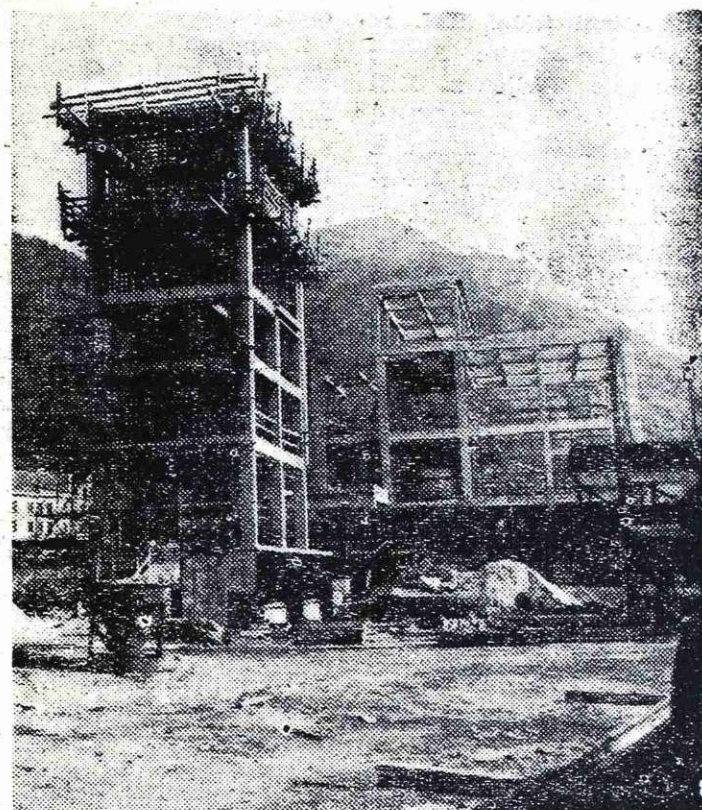
ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

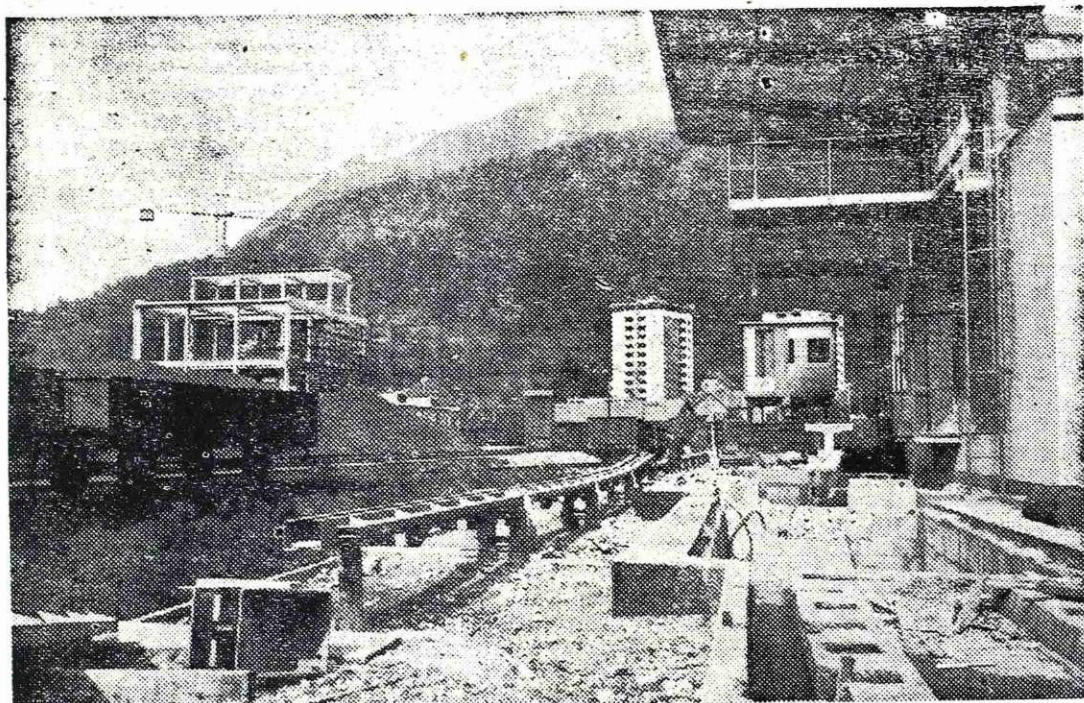
NOVICE IZ ŽELEZARNE V SLIKI IN BESEDI

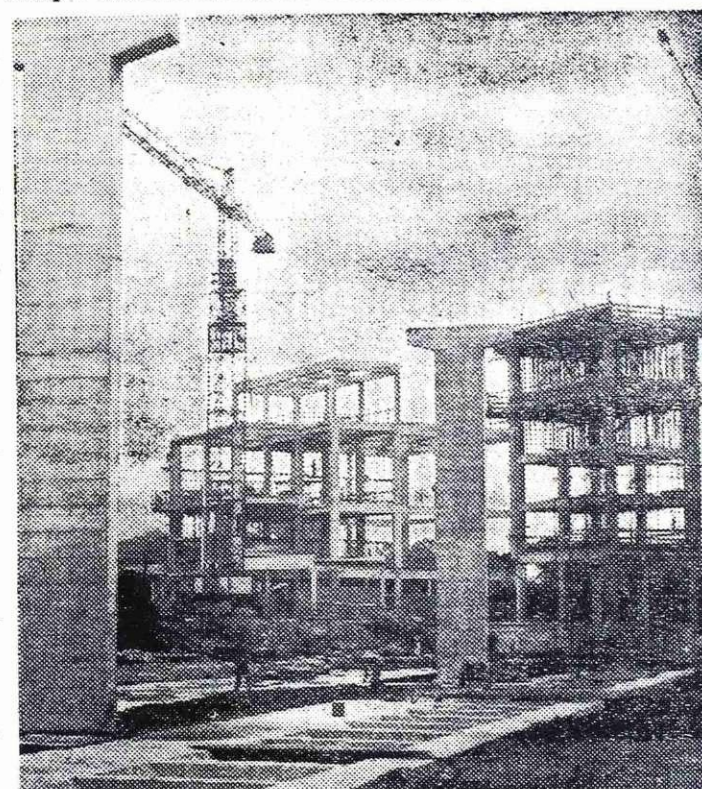
Nova žična valjarna na Belškem polju

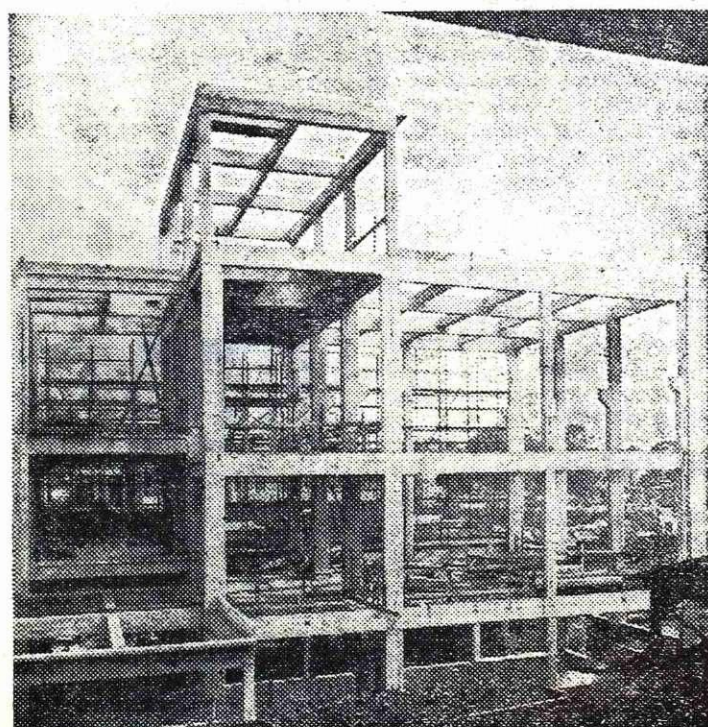
Stolp v skladišču koksa bo kmalu dograjen

V Hrenovici že montirajo I. fazo nove aglomeracije

Pod temi stebri bo tekel transportni trak za koks

Betonski skelet drobilnice I.

V steckel valjarni hitijo z montažo. Na sliki: montaža valjev

